

ΕΥΡΩ...

...δικτατορία

και μαριονέττες

Πρωτομαγιά '98. Εκατομμύρια άνθρωποι στο δρόμο. Συγκρούσεις στην Κίνα. Είκοσι εκατομμύρια απολύσεις τους τελευταίους μήνες. Συγκρούσεις στην Σεούλ. Και στην Ινδονησία. Διπλάσια η ανεργία στην Κορέα, μέσα σε ένα χρόνο. Μάχες 70.000 ανθρώπων με αστυνομία και "Γκρίζους λύκους" στην πλατεία Ταξίμ, στη Κωνσταντινούπολη, πάνω από 75 τραυματίες και 160 συλλήψεις. Και στη Λειψία της Γερμανίας 5.000 αυτόνομοι, αναρχικοί και αριστεροί χτυπιούνται με τις γερμανικές κατασταλτικές δυνάμεις, καθώς αυτές τους ανακόπτουν από την προσπάθειά τους να επιτεθούν σε μια μεγάλη φασιστική συγκέντρωση.

Μια μέρα αργότερα, τα αφεντικά αυτού του κόσμου, γιορτάζαν την οικονομική και Νομισματική Ενοποίηση. Ένα καινούριο χαρτονόμισμα, ίδιο μ' αυτά της μονόπολης, το ισχυρό ανταλλακτικό μέσο που επιθυμούν οι πολυεθνικές. Μόνο που οι άνθρωποι, κάθε άλλο παρά χάρτινες κάρτες ευτελούς αξίας, βγαίνουν στους δρόμους. Η ελπίδα, από την Τσιάπας μέχρι το Πεκίνο, είναι ακόμα ζωντανή.

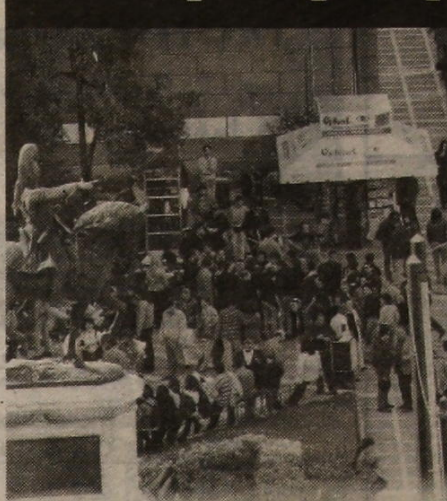
Αθήνα, πρωτομαγιά. Μπορεί να μοιάζουν θλιβεροί οι μετά βίας 100 χρυσαυγίτες, καθώς μια αντιφασιστική συγκέντρωση 1.000 ατόμων έχει συγκεντρωθεί στο μέρος που είχαν επιλέξει οι φασίστες για να διαδηλώσουν. Και τα επεισόδια, μικρή αντανάκλαση μιας ανείπωτα μεγαλύτερης κρατικής βίας. Είναι ο κυβερνητικός εκπρόσωπος που κάλυψε απόλυτα τους φασίστες. Είναι το υπουργείο εθνικής άμυνας που προγραμματίσει νέες "εθνικές" περιοδείες για τους ΚΥΠΑτζήδες συνδέσμους ιερολοχίτων και εφέδρων αξιωματικών. Αλλά οι φασίστες είναι πολύ εύκολος στόχος.

Γιατί πάνω απ' όλα είναι ο διαρκής εκφασισμός της καθημερινής ζωής, στο όνομα της οικονομίας. Είναι οι άθλιοι συνδικαλιστές που ξεπουλούν τους αγώνες, μιλώντας την ίδια γλώσσα μ' αυτή των αφεντικών. Είναι η μεγένθυση του γκρίζου χρόνου και της γκρίζας ζωής: την περασμένη Πέμπτη, οι απολυμένοι του Μινιόν, οι εργαζόμενοι της Ιονικής και οι αδιόριστοι εκπαιδευτικοί έκαναν ταυτόχρονα πορείες, χωρίς να συναντηθούν -παρά μόνο αφού χτυπήθηκαν από τα ΜΑΤ.

Η αντιφασιστική πορεία δεν κατόρθωσε να δώσει, παρά ένα χλωμό χρώμα στον ουρανό. Σ' αυτή τη χώρα δεν γεννήθηκαν ακόμη κινήματα ανέργων, δεν υπάρχει -ακόμη- η ζωντανή αντίσταση μεγάλων κομματιών της κοινωνίας. Ο πρόεδρος του ΣΕΒ και ο διοικητής της εθνικής τράπεζας νιώθουν ότι μπορούν να κάνουν ανενόχλητοι τις -γνωστές- δηλώσεις τους.

Μένει ν' αποδείξουμε ότι το τέρας, μπορεί να μετατραπεί σε μαριονέττα. Όχι μόνο εμείς. Όλοι. Γιατί όλα συνεχίζονται...

Αντισυγκέντρωση

Ήταν μόνο η αρχή...

Χίλιοι περίπου διαδηλωτές, καταλαμβάνοντας την πλατεία Κολοκοτρώνη, όπου είχε προγραμματίσει η Χρυσή Αυγή πρωτομαγιάτικη ρατσιστική συγκέντρωση, κατάφεραν να ματαιώσουν τη φασιστοσύναξη

σελ. 4

Αδιόριστοι...

...και φοιτητές, εργαζόμενοι στην Ιονική, την Εμπορική και το Μινιόν στους δρόμους της Αθήνας αντιμετώπιζαν με τα ΜΑΤ. Οι αδιόριστοι στην τελική ευθεία για το μπλοκάρισμα του διαγωνισμού

σελ. 4

Ανάλυση

Μια φορά κι ένα καιρό ήταν μια φυλή που είχε τέσσερις λέξεις...

Ένα οδοιπορικό σε τρία χωριά στα ελληνοαλβανικά σύνορα. Μια πραγματικότητα που διαιρείται σε τρεις κόσμους, ένας κόσμος που θρυματίζεται σε τρία διαφορετικά κομμάτια. Και που συνοψίζεται σε μία λέξη: εκμετάλλευση.

σελ. 6-8

Ιστορία

Χρονικό του Μάη '68

Προδημοσίευση από το βιβλίο του Μιχ. Πρωτοφάλη "Ο Γαλλικός Μάης του 1968 από την οπτική του 21ου αιώνα"

σελ. 11

Chiapas

Η "αλλαγή" της κυβέρνησης και η "σιωπή" των ζαπατίστας

σελ. 10

Διεθνή

- **Αυστραλία: δικαστική νίκη για τους λιμενεργάτες**
- **Τουρκία: ακόμα μια καταδίκη για τον Όσοι**
- **Συνεχίζεται η απεργία στη Δανία**
- **Άνθρωποι-πειραματόζωα στη Νορβηγία**

σελ. 10

AGENDA

Εκδηλώσεις...

- Σήμερα Σάββατο, στην πλ. Κουλέ Καφέ (έξω από τη βόλλα Βαρβάρα) διοργανώνεται **εκδήλωση** με το μπαρμπα Γιάννη Ταμτάκο για την πρωτομαγιά του '36 στη Θεσσαλονίκη (8.00) και στη συνέχεια θα ακολουθήσει **συναυλία** με το μουσικό σύνολο Ωχρά Σπειροχαίτη.
- Την Τρίτη 12 Μάη θα γίνει **πορεία διαμαρτυρίας** στη μεξικάνικη πρεσβεία, στα πλαίσια της Παγκόσμιας Ημέρας Αλληλεγγύης στους ζαπατίστας. Η συγκέντρωση γίνεται στα Προπύλαια, στις 6.30 και διοργανώνεται από αριστερές οργανώσεις, έντυπα και κόμματα.
- Το Σάββατο 16 Μάη θα διοργανωθούν σε κεντρικούς δρόμους της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης **Γιορτές Δρόμου** (εκδηλώσεις, μουσικές κλπ) με πρόταγμα την επανοικειοποίηση του χώρου και του χρόνου. (Περισσότερες λεπτομέρειες στο επόμενο φύλλο).

Εκδόσεις...

- «**ΕΞΕΓΕΡΣΗ**», Αναρχική Εφημερίδα, φύλλο 30, Μάιος '98
- «**YA BASTA**», τετρασέλιδη περιοδική έκδοση της ομώνυμης Ομάδας Αλληλεγγύης και Αντιπληροφόρησης, φύλλο 2.
- «**Δελτίο Αντιπληροφόρησης**», από το Κοινωνικό Κέντρο Πάτρας, φύλλο 5, Απρίλιος '98.

κάνω λάθος, κι αντί για πολιτική εφημερίδα διαβάζω κάποιο έντυπο της... Ψυχαναλυτικής Εταιρίας;

Ταυτόχρονη κριτική προς όλα τα αξιμούθια!!! Δηλαδή, «απαντάμε και κριτικάρουμε ό,τι πέφτει στην αντίληψή μας... ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ»!!! Πραγματικά σας ζηλεύω: τέτοια κατορθώματα τύπου ζογκλέρ από καιρό τα θαυμάζω!!!

Κριτική των πάντων, ταυτόχρονα, χωρίς καμία συναίσθηση του χρόνου, του τόπου και του τρόπου άσκησης της!!! Να ένα από τα ελλωμάτα της εφημερίδας! Βέβαια, είναι αδύνατον να καταφέρετε να κρίνετε – εντύπως – τα πάντα και τους πάντες και μάλιστα ταυτόχρονα, αλλά στο βαθμό που το προσπαθήσατε νομίζω ότι μάλλον δεν σας ωφέλησε! Ειπρόσθετα, η συγκεκριμένη παράγραφος του κειμένου σας αφήνει να εννοηθεί ότι η άρνηση συγκρότησης πολιτικής ομάδας εκ μέρους της συλλογικότητας σας είναι η μόνη, αναγκαία και απαραίτητη συνθήκη για διατήρηση του «ανοιχτού» χαρακτήρα του εντύπου. Ήσυχά σας η οποία με βρίσκει έντονα αντίθετο!

Την προβληματική που παρουσιάζετε στην παράγραφο «Για παράδειγμα, ... τότε πόσο πείθει;» δεν θέλω να την σχολιάσω, όχι γιατί δεν έχω τίποτα να πω για δαύτην, αλλά γιατί μ' αφήνουν αδιάφορο τα μαρξιστικά διλλήματα των συντρόφων μου!!! Για επιπλοή τους ας κοιτάξουν εντός τους!!!

Υποστηρίζετε ότι, «Μια δεύτερη κριτική που ασκείται εκκινείται από μια εμμονή αναφορικά με την αδυναμία συνολικά του ελευθεριακού λόγου να καταδείξει τους φορείς της ανατροπής, στην απουσία μιας θεωρίας που να εξηγεί ποιοι και γιατί είναι τα υποκείμενα της επαναστατικής κριτικής».

Και πάλι εδώ, ερωτώ: από ποιούς ασκείται αυτή η κριτική; Τι είναι αυτοί, σε ποιόν πολιτικό χώρο κινούνται; Είναι σίγουρο ότι είναι αναρχικοί κι όχι μαρξιστές; Δεν έχω υπόψη μου αυτή τη κριτική που αναφέρετε εδώ... Ποιός είναι αυτός που διατυπώνει τέτοιου είδους μαρξιστικά ερωτήματα, λες και οι αναρχικοί κατάντησαν... γκρουπούσκουλα παλαιών δεκαετιών; Λέτε: «Μολαταύτα, τέτοιες φιλοδοξίες περιορίζονται αναπόφευκτα από το καταφανές φτώχεια της ελευθεριακής κοινότητας στην χώρα...», κλπ, κλπ. Προφανώς αναφέρεστε στο κλίμα που επικρατεί στην Αθήνα. Διότι, το αντίστοιχο της επαρχίας δεν νομίζω ότι διευκολύνει ανάλογες μεγαλόστομες διαπιστώσεις! Πώς κρίνετε ότι φτωχαίνει η ελευθεριακή κοινότητα, στην Ελλάδα; Με τι συγκριτικά μέτρα; Από πού κι ως πού άγονος ο ελευθεριακός λόγος; Σε ποιές πραγματικότητες αναφέρεστε; Τέτοιον είδους αφαιρέσεις συνιστούν μάλλον αυθαίρετες διαπιστώσεις από καθέδρας, κι όχι πραγματισμό! Δεν λέω ότι έχετε άδικο στις διαπιστώσεις σας, αυτές καθαυτές... Λέω ότι είναι ριψοκίνδυνες, υπερβολικές και για να είναι ασφαλείς και σοβαρές απαιτούν εκτενέστερη αναφορά κι όχι περιορισμένη σε μια παράγραφο τόσο δια! Και δεν είναι η ελευθεριακή κοινότητα που είναι φτωχή ή ο λόγος μας άγονος, αλλά εμείς οι ίδιοι και οι οργανώσεις μας αδύναμοι και μικρότεροι των στόχων που θέτουμε! Κι εν πάσει περιπτώσει, είναι λάθος τέτοιες διαπιστώσεις να διατυπώνονται από τους εκδότες της εφημερίδας, ενός εντύπου που -με κίνδυνο και πάλι να γίνουμε αυθαίρετοι- θα λέγαμε ότι λειτουργεί ως «όργανο»!

Η επόμενη παράγραφος, «Η μόνη αξίωση εγκυρότητας... και των αποτελεσμάτων του», δεν αντέχει επίσης στην κριτική: αναφέρεστε στα μειονεκτήματα του «χώρου», την στιγμή που ήδη είναι ολοφάνερα σε όλους τους αναρχικούς λόγος της κοινωνικής

του φύσης και των σχέσεων που τον διέπουν! Κι εγώ θα προσέθετα και μια άλλη «αξίωση εγκυρότητας του λόγου μας»: εκείνη της αποτελεσματικότητας που είναι, βέβαια, απόλυτα συνδεδεμένη μ' αυτήν που αναφέρετε ήδη! Εν τέλει και παρά την ήττα, δεν χρειάζεται να κάνετε περισπούδαστες διαπιστώσεις περί του Είναι του «χώρου»; Σ' αυτές οφείλει να προβεί η «βάση» κι όχι οι Συντακτικές Συνελεύσεις, παρά το γεγονός ότι κι αυτές αποτελούν τμήμα της! Εκπλήσσομαι που διατυπώνετε την ερώτηση, «Αν όλα πήγαν τόσο καλά, τι απέμεινε, σήμερα, απ' όλα εκείνα;»! Διότι γνωρίζετε πολύ καλά ότι το «καλά» ορίζετε με τρόπο διαλεκτικό, κι όχι κατ' ανάγκη με τα ποσοστά «επιτυχιών» ή άμεσης αποτελεσματικότητας των εγχειρημάτων! «Ολα συνεχίζονται!» Εσείς το λέτε (κι εμείς επικροτούμε)!

Εγκαταλείπετε την χρήση όρων όπως «προπαγάνδα» και «μαζική απεύθυνση», επειδή τα ΜΜΕ επιτελούν τον ίδιο ακριβώς ρόλο;; Κι επειδή;; Τι μ' αυτό;; Τα ΜΜΕ «κάνουν την δουλειά τους»!!! Θα κάνουμε κι εμείς τη δική μας!!! Και στο κάτω της γραφής, τι σχέση έχει η προπαγάνδα της Κυριαρχίας με την προπαγάνδα των αναρχικών; Δηλαδή, επειδή η Κυριαρχία οικειοποιείται και διαστρέφει την Προπαγάνδα εμείς θα πάψουμε να χρησιμοποιούμε τον όρο αυτόν; Κι εγώ πιστεύω ότι μερικές έννοιες, λέξεις, όρους πρέπει να τους επαναξετάσουμε, αλλά όχι επειδή τους... μαινεί η Κυρίαρχη χρήση τους, αλλά επειδή οφείλουμε να διαφυλάττουμε το περιεχόμενό τους απ' αυτήν, με σκοπό την διατήρησή τους στην καθημερινή χρήση! Παραδέχομαι ότι, είμαι της άποψης πως πρέπει να εγκαταληφθεί η χρήση κάποιων όρων, αλλά αυτό για την δική μας ασφάλεια (!) κι όχι επειδή στα χέρια κάποιων αχρηστεύθηκαν ή διαστρεβλώθηκαν άταξ δια παντός!

Όσο αφορά στο «Εκδοτικό σημείωμα», δεν ξεκαθαρίζετε τον λόγο που «πιστεύετε ότι [το Αλφα] κλείνει έναν πρώτο μεγάλο κύκλο της έκδοσής του»! Εμένα μια τέτοια άποψη μου φαίνεται υπερβολική! Εν πάσει περιπτώσει, δεν νομίζετε ότι θα μας διευκολύνετε αν μας αναφέρατε ποιά είναι εκείνα τα γεγονότα ή οι εξελίξεις που σας οδηγούν σ' αυτή την διαπίστωση; Διότι, να μεν εσείς μπορεί να βλέπετε μια τέτοια πορεία του Αλφα, κάποιοι άλλοι, όμως, που ζουν στην επαρχία ίσως αδυνατούν να την συλλάβουν...

Στο κείμενό σας κρατάτε τις αποστάσεις από τα «συνήθη επαναστατικά ευχολόγια» την ίδια στιγμή, όμως, τα επικαλείστε! Μιλάτε για «υψηλές δόσεις αξιοπρέπειας, ειλικρίνειας, ηθικής και αποφασιστικότητας», την στιγμή που γνωρίζετε πολύ καλά ότι, αντί να μιλάτε γι' αυτά πρέπει να σωπαίνετε και πάραυτα να τα πραγματώσετε!!! Σύντροφοι, δεν θέλω ν' ακούω για «αξιοπρέπεια», «ειλικρίνεια», «ήθος», «αποφασιστικότητα» και άλλα ωραία: θέλω να δω συγκεκριμένες πράξεις που δίνουν υπόσταση σ' αυτό που λέτε ότι είστε!!! Φτάνουν τα λόγια!

Ούτε νέα Θεωρία χρειάζεται! Όλα έχουν λεχθεί! Τα μέσα για την επεξεργασία του Κόσμου υπάρχουν, και δεν έχουμε παρά να τα θέσουμε στην υπηρεσία της Υπόθεσης! Η σύγχυση την οποία όλοι μας διαπιστώνουμε και που διακατέχει το σύνολο της Κοινωνίας, δεν οφείλεται στο ότι δεν έχουμε τον επαρκή Λόγο για να την υπερβούμε, αλλά στο ότι αδυνατούμε να κάνουμε «χρήση» της Κληρονομιάς μας!

Γ.Φ. Βόλος

★ Διαβάσαμε στην αστική εφημερίδα ΝΕΑ δύο ασφαλικά ρεπορτάζ. Την Τετάρτη 6 Μάη προσπάθησαν να παρουσιάσουν ως βάρβαρους τους συντρόφους που επιτέθηκαν στη Νομική Σχολή της Αθήνας και εμάς ως περιθωριακή κατάληψη. Τα περιθωριακή κατάληψη που βρίσκεται στα Εξάρχεια και βέβαια μας εξόργισαν όχι μόνο επειδή αποτελούν παραπληροφόρηση αλλά και γιατί είναι συκοφάντηση. Σε καμία περίπτωση όμως δεν αποδοκιμάζουμε και ούτε έχουμε τη διάθεση να καταγγείλουμε σε εφημερίδες τη δράση και τις αποφάσεις

συντρόφων, ιδιαίτερα από τη στιγμή που ήταν μια δικιά τους ευθύνη και απόφαση. Αυτά που γράφτηκαν είναι ασφαλικά ψέμματα του δημοσιογράφου Μάστορα. Την Πέμπτη 7 Μάη, με έκπληξη διαβάσαμε ότι καταγγείλαμε με τηλεφώνημά μας τις ενέργειες των συντρόφων στη Νομική, πράγμα που όχι μόνο είναι ψέμμα αλλά και σε καμία περίπτωση δεν υπάρχει μια τέτοια διάθεση από μέρους μας. Αυτό που μάθαμε ότι έγινε, είναι ότι σύντροφοι πήραν τηλέφωνο στα ΝΕΑ για να διαμαρτυρηθούν για τις απειλές που έλεγαν για κατάληψη στα Εξάρχεια και για στέκι περιθωρια-

κών, και μάλλον ο αχρείος δημοσιογράφος Μάστορας φρόντισε να γράψει αυτά που ο ίδιος θέλησε να καταλάβει.

Βίλλια Βαρβάρα

★ Λόγω πληθώρας ύλης η βιβλιοπαρουσίαση του «Υ-ερεβαν - μικρή μυθιστορία», καθώς και κείμενο με αφορμή τα μεγάλα έργα που γίνονται στην Αττική θα δημοσιευθούν στο επόμενο φύλλο.

ΠΑΛΙΑ ΦΥΛΛΑ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΥΠΑΡΧΟΥΝ: • ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ» (τηλ.: 3802040), «ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ» (τηλ.: 3608635). • ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΣΤΟ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ «ΝΑΥΤΙΛΟΣ» (Πατριάρχου Ιωακείμ 13, τηλ.: 257364). ΕΠΙΣΗΣ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ. ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΑ ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ 8:00 - 10:00 μ.μ. ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΑΡΧΕΙ Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ 118/343601-22 ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.

Αλφα

ΕΤΟΣ 4ο ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 132

ΕΚΔΟΤΗΣ: «ΑΛΦΑ» Α.Μ.Κ.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΕΚΔΟΣΗΣ: ΝΙΚΟΣ ΓΑΤΣΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΛΩΜΟΥ 17-19
Τα γραφεία είναι ανοικτά
κάθε Πέμπτη 8.00-10.00 μ.μ.
ΤΗΛ. - FAX: (01) 38.43.950
e-mail: alfanarc@compulink.gr
http://www.geocities.com/
CapitolHill/Lobby/4002
ΓΙΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Τ.Θ. 31809
Τ.Κ. 100 35
ΑΘΗΝΑ

Ημερολόγιο κινητοποιήσεων στην εκπαίδευση

15 Απρίλη: Ξεκινά η υποβολή αιτήσεων στον εξεταστικό για τους άνεργους εκπαιδευτικούς διαγωνισμό (πρόκειται για πεντακόσιες θέσεις για τους δεκάδες χιλιάδες αδιόριστους)

15 Απρίλη-4 Μάη: στις νομαρχίες, χιλιάδες άνεργοι εκπαιδευτικοί ενημερώνονται από συναδέλφους τους και καλούνται να συμμετάσχουν στο μπλοκάρισμα του διαγωνισμού. Αρκετοί ζητούν πληροφορίες, κάποιοι δείχνουν να περιμένουν να κινηθούν οι συνδικαλιστές και οι επαγγελματίες αγωνιστές

Δευτέρα 4 Μάη: η υποβολή αιτήσεων σταματά για μία περίπου ώρα, οι αιτήσεις γίνονται χαρτοπόλεμος, ορισμένες κρίνονται, οι μπάτσοι κοιτούν αμήχανοι, τα κανάλια και οι εφημερίδες παρίστανται (πρόκειται να καλύψουν το γεγονός με ποικίλους τρόπους), οι άνεργοι εκπαιδευτικοί, στην πλειοψηφία τους, δείχνουν να μην έχουν καθόλου καλή γνώμη για το διαγωνισμό, κανείς δεν δυσανασχετεί με το μπλοκάρισμα της κατάθεσης αιτήσεων, ελάχιστοι σκύβουν να μαζέψουν τα πεταμένα έντυπα

Πέμπτη 7 Μάη: συγκέντρωση έξω από το συμβούλιο της επικρατείας, εκδικάζονται οι προσφυγές της ΟΛΜΕ, της ΔΟΕ, της ένωσης αναπληρωτών και της ένωσης των αδιόριστων (η ένωση αδιόριστων ποτέ δεν στήριξε τις ελπίδες της στη γνωμάτευση του ΣτΕ). Οι φρούδες ελπίδες (επιεικώς) των συνδικαλιστών της ένωσης αναπληρωτών διαψεύδονται, καθώς ο διαγωνισμός κηρύσσεται συνταγματικός (!) ...Ξεκινά πορεία προς το Ζάππειο, όπου μιλά ο Σημίτης, ο δρόμος κλείνει από τα ΜΑΤ, η πορεία συγκρούεται με τα ΜΑΤ, με τα χέρια και με ό,τι βρει μπροστά της, αλλά το πιο ελπιδοφόρο ήταν ότι συναντήθηκε στο δρόμο, έστω καθυστερημένα και κατόπιν εορτής, με τους εργαζόμενους από την Ιονική, την Εμπορική και το Μινιόν...

Ο νόμος Αρσένη δεν έχει αρχίσει ακόμη να εφαρμόζεται. Τον έχουν ήδη μπλοκάρει κατά ένα κρίσιμο μέρος του οι φοιτητές του Πολυτεχνείου της Κρήτης, που βρίσκονται 75 μέρες σε κατάληψη αποτρέποντας την λειτουργία των ΠΣΕ στα Χανιά. Τις δύο επόμενες εβδομάδες θα γίνουν συνελεύσεις βάσης στις ΕΛΜΕ και στους διδασκαλικούς συλλόγους, ενώ στις 16 Μάη το πρωί, στην Αίθουσα Γκίνη του Πολυτεχνείου γίνεται η συνέλευση αδιόριστων, φοιτητών και μόνιμων. Όλοι μαζί να μπλοκάρουμε το διαγωνισμό και το νόμο Αρσένη.

Β.Ε.

Πρωτομαγιάτικη αντισυγκέντρωση

Ήταν η πρώτη φορά που οι χρυσαυγίτες προσπάθησαν να οργανώσουν δημόσια συγκέντρωση την πρωτομαγιά με σύνθημα -τι άλλο;- "Έξω οι ξένοι". Δυο μέρες πριν, άρχισε να ακούγεται η πιθανή συγκέντρωσή τους, φήμες που επιβεβαιώθηκαν στην εφημερίδα τους την παραμονή της πρωτομαγιάς. Ήταν πια αργά για συνελεύσεις, ό-ταν στην Αθήνα κυκλοφορούσε το νέο στόμα με στόμα. Έτσι το πρωί της Παρασκευής και μετά τις εκδηλώσεις της πρωτομαγιάς, κόσμος από τον ευρύτερο χώρο της ριζοσπαστικής αριστεράς, αναρχικοί, αντιεξουσιαστές, αλλά και αρκετοί μετανάστες άρχισαν να μαζεύονται στην πλατεία Κολοκοτρώνη. Διακόσιοι περίπου άνθρωποι ήταν ήδη μαζεμένοι από το μεσημέρι καταλαμβάνοντας αυθόρμητα το μέρος στο οποίο είχαν προαναγγείλει για τις 8 το βράδυ τη σύναξή τους οι χρυσαυγίτες. Όσο περνούσε η ώρα έρχονταν ολοένα και περισσότεροι. Στις 7.30 η πλατεία είχε κατακλυστεί από 800 περίπου ανθρώπους.

Οι συζητήσεις δίνουν και παίρνουν για το αν θα εμφανιστούν ή όχι τελικά οι φασίστες, ενώ ακούγεται η φήμη ότι πιθανόν να συγκεντρωθούν τελικά στο πεδίο του Άρεως. Μετά από λίγο ακούγεται φασαρία από τη Σταδίου: τα ΜΑΤ είχαν κλείσει το δρόμο προς την Ομόνοια με δυο κλούβες, ο κόσμος κατεβαίνει στη Σταδίου φωνάζοντας με παλμό αντιφασιστικά συνθήματα, έτοιμος να αντιμετωπίσει τους φασίστες που ακούστηκε ότι ανεβαίνουν. Κάποιοι που έρχονται από εκεί λένε ότι έχουν μαζευτεί 150 φασίστες, οι μπάτσοι δεν τους αφήνουν να συνεχίσουν και ήδη είχαν χτυπήσει κάποιους περαστικούς (ανάμεσά τους και δημοσιογράφους της Αυγής). Οι φασίστες με ναζιστικούς χαιρετισμούς και στρατιωτικά παραγγέλματα ακούν τις "ομιλίες" των φύρερ τους και προσπαθούν να περάσουν από τον α-

στυνομικό κλοιό. Ένα δακρυγόνο φεύγει από την πλευρά τους και οι μπάτσοι συλλαμβάνουν αυτόν που τον πέταξε (αλήθεια του ασκήθηκε καμιά δίωξη για κάτι;) καθλώνοντας τους υπόλοιπους στην αρχή της Σταδίου.

Την ίδια ώρα το ΚΚΕ μ-λ (και άλλες οργανώσεις) είχε καλέσει τους οπαδούς του σε συγκέντρωση στα Προπύλαια, αλλά μόλις αποπειράθηκε ο κόσμος να κατέβει στο δρόμο απωθήθηκε με δακρυγόνα από την αστυνομία. 70 περίπου άτομα ξανασυγκροτήθηκαν και περπάτησαν ως την πλ. Κολοκοτρώνη όπου και ενώθηκαν με τον κύριο όγκο της αντισυγκέντρωσης με ενθουσιασμό. Έχει φτάσει ήδη 8 και κάτι η ώρα, 500 περίπου άνθρωποι βρίσκονται στα συγκροτημένα μπλοκ των αριστερών και αριστεριστών και άλλοι τόσοι ανάμεσα σ' αυτούς και το αστυνομικό οδόφραγμα προς την Ομόνοια. Οι χρυσαυγίτες καθηλωμένοι από τους μπάτσους ακούγεται ότι αποφασίζουν να φύγουν προς τα γραφεία τους. Κάποιοι πετούν πέτρες στις τζαμαρίες της ΙΟΝΙΚΗΣ και οι συγκεντρωμένοι φεύγουν με πορεία προς το Σύνταγμα φωνάζοντας αντιφασιστικά συνθήματα.

Όλος αυτός ο κόσμος που αυθόρμητα, χωρίς αφίσες και επίσημα καλέσματα, συγκεντρώθηκε, κατάφερε να ματαιώσει τη φασιστοσύναξη καταλαμβάνοντας το σημείο συγκέντρωσής τους από πριν. Κίνηση έξυπνη και αποτελεσματική.

Παραλείπονται

• Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε από ορισμένες εφημερίδες (ΝΕΑ, ΕΠΟΧΗ κ.ά.), σε αντίθεση με άλλες (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, ΑΥΓΗ, ΕΘΝΟΣ κ.ά.), στο σπάσιμο της τζαμαρίας της ΙΟΝΙΚΗΣ στο τέλος της συγκέντρωσης. Σε ανάλογο μήκος κινήθηκαν, φυσικά, τα τηλεοπτικά κανάλια που "κάλυψαν" τη συγκέντρωση μεταδίδοντας

ρεπορτάζ με τίτλους όπως "γυαλιά - καρφιά το κέντρο της Αθήνας", «στο έλεος κουκουλοφόρων η Αθήνα». Και όλα αυτά για το -άσκοπο- σπασίμο δυο τζαμαριών μιας τράπεζας. Όσο για το "λιθοβολισμό του κτιρίου του ΟΤΕ" κανένας απολύτως δεν ανέφερε ότι στην τάρτα του είχαν εγκατασταθεί εμφανώς τα "πίδα" των τηλεοπτικών καναλιών για τις ζωντανές συνδέσεις, γεγονός που εξώθησε κάποιους από τους συγκεντρωμένους να πετάξουν καμιά δεκαριά πέτρες προς τα εκεί, πράξη έτσι κι αλλιώς ανώφελη μια και τα συνεργεία βρίσκονταν πολύ ψηλά, ασφαλή.

• Έλαμψε δια της απουσίας του το "έπίσημο" συνδικαλιστικό κίνημα, ενώ χαρακτηριστική ήταν η στάση του ΝΑΡ που εκτίμησε ότι "δεν ετεροκαθορίζεται από τους φασίστες". Για το ΠΡΙΝ (3/5), άλλωστε, "μια λογική αντισυγκέντρωση (...) είναι (...) πρακτικά ατελέσφορη", αφού "μια αριστερή εργατική απάντηση δεν μπορεί παρά να επικεντρώνεται στον πυρήνα της αστικής πολιτικής" (!).

• Όσο για τον κ. Καραμπελιά και "τον άγριο ξυλοδαρμό του από ομάδα αναρχικών" πληροφορηθήκαμε από την ΕΠΟΧΗ (3/5) ότι καταστρατηγήθηκε "το δικαίωμα του οποιουδήποτε να λέει και να υποστηρίζει ό,τι κατεβαίνει... το κεφάλι του". (Το ίδιο άραγε δεν μπορούμε να πούμε ότι ισχύει και για τους φασίστες; Δηλαδή κακώς τόσος κόσμος συγκεντρώθηκε και τους εμπόδιζε να διαδηλώσουν τα πιστεύω τους;) Η αλήθεια είναι ότι πράγματι η παρουσία του κ. Καραμπελιά προκάλεσε τη δικαιολογημένη αγανάκτηση πλήθους παρευρισκομένων (περισσότερο λόγω της συμμετοχής του στο πλευρό των χρυσαυγιτών στην πρόσφατη συγκέντρωση για τα 11-μια, παρά για τα -λιγότερο γνωστά στους νεώτερους- "ανδραγαθήματά" του κατά τα χρόνια του '80). Γι' αυτό το λόγο και κόσμος του αντιεξουσιαστικού χώρου τον απώθησε βίαια από τη συγκέντρωση, φωνάζοντας ταυτόχρονα ότι δεν είναι σωστό να λιντσαρισθεί (άλλωστε αν όλος αυτός ο κόσμος ήθελε να λιντσάρει τον κ. Καραμπελιά, σίγουρα κανείς εκείνη τη στιγμή δεν θα μπορούσε να τον εμποδίσει). Η πραγματικότητα πολύ απέχει από το να χαρακτηριστεί "άγριος ξυλοδαρμός", υπερβολή -που για μια ακόμη φορά- καλλιεργεί κλίμα "βάρβαρων αναρχικών".

Κ.Τ.

Στο παρά τσακ... Αντιφασιστικές αναφορές...

1. Η αντιφασιστική συγκέντρωση στην πλατεία Κολοκοτρώνη τελικά μόνο θετικά μπορεί να καταγραφεί. Ξέρω πως υπήρχαν και άλλες δυνατότητες και ιδέες... αυτό που μπορώ να κρίνω είναι αυτό που έγινε.

2. Είναι γεγονός πως ο αντιφασισμός διαπέρασε κατά περιόδους το σύνολο του αναρχικού-αντιεξουσιαστικού-αυτόνομου χώρου, και μετέπειτα της άκρας αριστεράς. Όπως επίσης είναι γεγονός πως οι φασίστες τύπου Χρυσής Αυγής, δεν αποτέλεσαν ή δεν αποτελούν υπαρκτό πολιτικό και κοινωνικό πρόβλημα. Ωστόσο αυτό που αποτελούσε κοινή διαπίστωση ήταν πως δεν θα επιτρέπαμε σε 5-10 τσογλάνια να δημιουργήσουν το παραμικρό πρόβλημα σε μετανάστες και οποιοσδήποτε κοινωνικές μειονότητες και πολύ περισσότερο ότι αυτά τα τσογλάνια κάτω από οποιαδήποτε «ευνοϊκές συνθήκες» θα διαδήλωναν στο κέντρο της Αθήνας.

3. Τελικά αποδείχθηκε πως 100-150 κουραμπιέδες ήταν κατώτεροι των όποιων ευνοϊκών συγκυριών. Η πολιτική βούληση της κυριαρχίας ήταν για λόγους «δημοκρατικής

συνείδησης» εναντίον τους. Δεν ήταν και δεν θα μπορούσαν να ήταν υπέρ αυτών που τα ΜΜΕ ονόμασαν αντιρατσιστικές κινήσεις και ομάδες.

4. Αυτοί που βρέθηκαν στην πλατεία Κολοκοτρώνη (παλιά Βουλή) δεν ήταν μόνο ορκισμένοι αντιφασίστες (στα πλαίσια ιστορικής σύγκρουσης), ήταν και αποφασισμένοι αντικαθεστωτικοί... Δυστυχώς, ή ευτυχώς (για μένα δυστυχώς) το σύνολο αυτής της αντισυγκέντρωσης δεν ξεπέρασε τον επιδιαιτητικό ρόλο του κράτους και της κυριαρχίας γενικότερα... Δυστυχώς δεν συναντήθηκαν όλες οι αντικαθεστωτικές δυνάμεις... όχι πως είχαν την «λαμπρή» ευκαιρία, αλλά νομίζω πως χάθηκε «μια» ευκαιρία...

5. Αυτή η αντισυγκέντρωση δεν ήταν πεδίο μαζικής και κοινωνικής δράσης και παρέμβασης όσο και αν τα ΜΜΕ αναζητούσαν κυρίως για πλάνα με αίμα.

Η εργατική τάξη και η κοινωνία γενικότερα «έπιανε» το Μάη στις παραλίες και στο «Εξ ουρανού» τριήμερο.

Αυτή η αντισυγκέντρωση είχε ένα ξεκάθαρο (για μένα) μήνυμα: να τελειώσουμε με τους φασίστες... Δεν χωρού-

σαν οι μεταπράτες του αντιφασισμού και αγωνιστικότητας κοινωνικών χώρων και αναφέρομαι κυρίως στον ΟΣΕ νυν ΣΕΚ οι οποίοι «οικοδομεί» το κόμμα της εργατικής τάξης πάνω στο πτώμα της και δεν ανήκουν ούτως ή άλλως στο «ευρύτερο» κοινωνικό κίνημα αντίστασης και πολύ περισσότερο ανατροπής...

Όσο για τους «δικούς μας...» δύο πράγματα. Κάποιοι δεν κατάλαβαν το νόημα της αντισυγκέντρωσης (ευτυχώς ελάχιστοι, γιατί οι περισσότεροι αντέδρασαν ψύχραιμα και με συνέπεια). Καθώς και πως το λιντσάρισμα (που τελικά δεν έγινε) είναι μια πρακτική που όλοι θέλουμε να αποφεύγουμε... όσο δίκαιο και να έχουμε.

Γ.Κ.

Υ.Γ.: τα όποια απαράδεκτα στη συγκεκριμένη συγκυρία έκαναν κάποιοι (αναφέρομαι κυρίως στο πέσιμο στην «Ιονική») δεν ήταν δυνατόν να δημιουργήσουν τέτοιους διαλυτικούς όρους ως προς την αντισυγκέντρωση (και μην ξεχνάμε πως υπήρχαν άνθρωποι στην πλατεία Κολοκοτρώνη από τις 12 το μεσημέρι) αν δεν ήταν τόσο ευρεία και χαλαρή η σύστασή της.

Ελεύθεροι οι τρεις...

Αφέθηκαν τελικά ελεύθεροι προσωρινά οι Μιχαηλίδης, Μανάβη και Αναγνώστου, που επί έξι μήνες ήταν προφυλακισμένοι για τα επεισόδια που έγιναν έξω από την φοιτητική Εστία στις 5 Δεκεμβρη. Η αίτηση άρσης της προφυλάκισης έγινε δεκτή τη Δευτέρα 4 Μαΐου με την υποχρέωση καταβολής χρηματικής εγγύησης 1.000.000 δρχ. για τον καθένα.

Διόρθωση

Στο φύλλο 129 από παραδρομή αναφέρθηκε ότι το κείμενο «Θέσεις για το Άλφα» υπογράφεται από όλη τη Συντακτική Συνέλευση Άλφα Αθήνας. Το κείμενο υπογράφεται μόνο από τα μέλη: Βασίλης Ευαγγελίδης, Βασίλης Λεμονίδης, Διονύσης Μπασιάς, Κώστας Τενεκετζής, Νίκος Γατσής. Από παραδρομή, επίσης, η διόρθωση δεν δημοσιεύτηκε στο προηγούμενο φύλλο.

Να καταλάβουμε την πόλη...

Τη Δευτέρα 4 Μάη, αγνώστης ταυτότητας συνεργείο, χωρίς να στήσει εργοτάξιο, χωρίς αναρτημένη άδεια (και προφανώς χωρίς άδεια), χωρίς κανένα μέτρο προφύλαξης, γκρέμισε όλους τους εξωτερικούς τοίχους του πρώτου ορόφου της Βίλλα Βαρβάρα. Ήταν η τελική λύση για να αποτραπεί η ανακατάληψη του κτιρίου της Κρίσπου 7.

Ήταν μια αιφνιδιαστική κίνηση του δήμου, που δυστυχώς δεν προβλέφθηκε. Να σημειωθεί ότι την Πέμπτη 30 Απρίλη, μια ομάδα εργατών είχε τοποθετήσει μεταλλικά πλέγματα στα παράθυρα του πρώτου ορόφου -οι εργάτες ήταν αλβανοί και είχαν μεταφερθεί γι' αυτό το λόγο από την Καρδίτσα(!). Το ίδιο πρωί, ομάδα ατόμων που είχε πάει στη Βίλλα Βαρβάρα για να εξετάσει την κατάσταση των όσων αντικείμενων είχαν απομείνει στο κτίριο, βλέποντας πως οι αστυνομικές δυνάμεις είχαν αποσυρθεί (είχε μείνει μόνο ένα περιπολικό και ασφαλίτες), μπήκαν στο κτίριο και άρχισαν να συνομιλούν με τους εργάτες. Το αποτέλεσμα ήταν να οδηγηθούν στο τοπικό αστυνομικό τμήμα, μαζί με τον εργολάβο, τον οποίο οι μπάτσοι πίεζαν να υποβάλει μήνυση "για εκφοβισμό". Τελικά αφέθηκαν ελεύθεροι. Στο ίδιο αστυνομικό τμήμα είχε οδηγηθεί το ίδιο πρωί και ο 80χρονος που έμενε στη Βίλλα Βαρβάρα μέχρι την εκκένωσή της... Βλέποντάς τον να περνά μπροστά από το κτίριο, ένας ασφα-

λίκης θεώρησε αναγκαίο να τον σύρει στο τμήμα, όπου του έγιναν συστάσεις να μην πηγαίνει στην πλατεία Κουλέ Καφέ, ούτε και στο καφενείο της γειτονιάς!! Το βράδυ της ίδιας μέρας, αναρτήθηκε ένα τεράστιο πανό στην Καμάρα που έγραφε "Θεσσαλονίκη-Καταληψιακή Πρωτεύουσα της Ευρώπης 1998, Κατάληψη Βίλλα Καμάρα". Το πανό έμεινε μέχρι τα ξημερώματα της Δευτέρας. Το πρωί της Παρασκευής 1 Μάη έγινε μοίρασμα προκηρύξεων στην πρωματιάτικη συγκέντρωση και έπειτα ακολούθησε συνέντευση. Στη συνέχεια, ομάδα 30 ατόμων πήγε στην πλατεία Κουλέ Καφέ, όπου και πάλι υπήρχε μόνο ένα περιπολικό και ασφαλίτες. Βλέποντας τη μικρή αστυνομική παρουσία, η ομάδα των συντρόφων μπήκαν διεισδυτικά στο κτίριο και κρέμασαν ένα πανό για να δουν τις αντιδράσεις των μπάτσων. Σύντομα κατέφθασαν άλλα τρία περιπολικά, ζητάδες και αυτοκίνητα της ασφάλειας. Μετά από παραμονή περίπου μιας ώρας μέσα στο κτίριο, οι σύντροφοι και οι συντρόφισσες αποχώρησαν. Με βάση τα νέα δεδομένα, άρχισε να σχεδιάζεται η ανακατάληψη του κτιρίου. Την Κυριακή 3 Μάη, ομάδα ατόμων κρέμασε πανό σε πολλά άδεια κτίρια της Άνω Πόλης. Την προηγούμενη ημέρα είχαν κοληθεί γύρω από την πλατεία Κουλέ Καφέ μερικές φωτοτυπίες που καλούσαν σε συγκέντρωση-μαϊμού για το μεσημέρι της Κυριακής εμπρός από τη Βίλλα Βαρβά-

ρα, με αποτέλεσμα η πλατεία Κουλέ Καφέ να παραμείνει για αρκετές ώρες αποκλεισμένη από αστυνομικές δυνάμεις. Το πρωί της επόμενης ημέρας, έγινε η επιχείρηση γκρέμισμα-αστραπή... Κανείς δεν περίμενε πως ο εργολάβος θα αντιμετώπιζε ένα διατηρητέο κτίριο περίπου ως αυθαίρετο στην παραλιακή. Εξαιτίας αυτού του λάθους υπολογισμού, η ανακατάληψη του κτιρίου της Κρίσπου 7 δεν είναι πλέον εφικτή (τουλάχιστον όχι μέχρις ότου ξαναχτιστεί από την εργολαβική εταιρεία). Στο καφάο μπροστά από τον γκρεμισμένο τοίχο, υπάρχει ακόμα μια αφίσσα που γράφει "Να Καταλάβουμε την Πόλη"... Η ανακατάληψη της Βίλλα Βαρβάρα δεν στάθηκε δυνατή, όχι επειδή έλειψε το δυναμικό, ούτε επειδή έλειψε το δίκιο. Απλά, από λάθος υπολογισμό. Κυριολεκτικά, για μια-δυό μέρες...

Όλα όμως συνεχίζονται... Άδεια κτίρια υπάρχουν πολλά, και το κτίριο στην Κρίσπου 7 θα περιμένει...
N.N.

Σήμερα, Σάββατο 9 Μάη, στις 8.00μμ, στην πλατεία Κουλέ-Καφέ θα πραγματοποιηθεί συζήτηση με τον μπαρμπα-Γιάννη Ταμτάκο για το Μάη του '36. Θα ακολουθήσει συναυλία με το μουσικό σύνολο "Ωχρά Σπειροχαίτη"

Τσερνομπίλ: 12 χρόνια πριν Κοζλοντούι: τόσα χρόνια μετά...

Πυρηνικό ατύχημα στο Τσερνομπίλ, στις 26 Απρίλη του 1986. Μια από τις πιο γκρίζες μέρες στην ιστορία της ανθρωπότητας. Όμως η "κοινή γνώμη" συνεχίζει αδαής κι απαθής να παρακολουθεί ξαπλωμένη στην άνετη πολυθρόνα μπροστά στην TV. Με υποτιθέμενη έγνοια για το περιβάλλον και το μέλλον των παιδιών της αλλά και το δικό της.

33.000 ΝΕΚΡΟΙ, 400.000 εγκατέλειψαν τα σπίτια τους. Και μάλιστα από πυρηνικό εργοστάσιο με λειτουργία μόνο 2 ετών. Δεν υπάρχει καμμία ελπίδα επιστροφής, γιατί η γη που κάποτε τους έτρεφε, το νερό που έπιναν, ο αέρας που ανέπνεαν θα παραμείνουν μολυσμένα για πολύ παραπάνω χρόνο απ' όσο έχουν για να ζήσουν αυτοί, τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους. Ο πόλεμος αυτός δεν έχει τελειώσει. Πολλά από τα θύματά του δεν έχουν γεννηθεί ακόμη.

Σε απόσταση 225 χιλιομέτρων από τα βόρεια σύνορα της Ελλάδας, στην Βουλγαρία, βρίσκεται ο πυρηνικός αντιδραστήρας του Κοζλοντούι, που θεωρείται εξαιρετικά επισφαλής, ενώ η τεχνολογία του είναι πεπαλαιωμένη. Βούλγαρος αξιωματούχος προειδοποιεί ότι η αποθήκευση πυρηνικών αποβλήτων στο Κοζλοντούι -και, γίνεται κι αποθήκευση- είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη λόγω της σεισμικότητας των Βαλκανίων. Ενώ χαρακτηριστική είναι η δήλωση ενός αρχιεργάτη του πυρηνικού σταθμού: "...Το μόνο που λειτουργεί καλά από την αρχή είναι το εργαστήριο ψυχάνalysis. Εκεί μεταφέρονται κάποιοι που δεν έχουν γερά νεύρα..."

Σύμφωνα με έρευνες, αν συμβεί ατύχημα ανάλογης σοβαρότητας με του Τσερνομπίλ στο Κοζλοντούι, θα σημάνει το θάνατο από καρκίνο στην Ελλάδα 132.000 ατόμων, ενώ το κό-

στος των μέτρων έκτακτης ανάγκης θα ανέλθει σε 36 τρισεκατομμύρια δραχμές-προ υποτίμησης.

"Μύθοι" και πυρηνική ενέργεια

Αυτό που κυριάρχα προτάσσεται, ότι με την πυρηνική ενέργεια μπορεί να λυθεί το ενεργειακό πρόβλημα, αποτελεί "μύθο", αφού καλύπτει μό-

νο το 2% των αναγκών. Επίσης "μύθος" είναι κι ο επιστημονικός ισχυρισμός ότι υπάρχουν όρια στις επιπτώσεις από τη

Αυτό το κείμενο είχε σταλεί για δημοσίευση την Πέμπτη 30 Απρίλη. Εξαιτίας της Πρωτομαγίας, στο προηγούμενο φύλλο του ΑΛΦΑ η ύλη έκλεισε μια μέρα νωρίτερα, την Τετάρτη. Έτσι, το δημοσιεύουμε σε αυτό το φύλλο.

ραδιενέργεια. Το ιδιαίτερο γνώρισμά της είναι ότι δεν μπορεί να ανιχνευθεί από κανένα από τα πέντε αισθητήρια όργανά μας, άρα δεν υπάρχει δυνατότητα επιλογής και προφύλαξης. Δεν υπάρχει

κανένα όριο ανεκτό από τον ανθρώπινο οργανισμό. Απλά, όταν η ραδιενέργεια είναι σε υψηλά ποσοστά σκοτώνει αμέσως, ενώ όταν είναι σε χαμηλά, αργά, μετά από χρόνια. Εδώ και 30 χρόνια, εκατοντάδες μικρά, μερικά και μεγάλα "ατυχήματα" συσσωρεύουν ποσά ραδιενεργών καταλοίπων στην ατμόσφαιρα, το έδαφος, τα δάση, τις καλλιέργειες, τις τροφές.

Λύσεις υπάρχουν...

Η πυρηνική μαφία, αποτελούμενη από εταιρείες που διατηρούν το μονοπώλιο της πυρηνικής ενέργειας, σε αгаστή συνεργασία με την αφορέμα του επιστημονικού-τεχνικού δυναμικού και με την βοήθεια των απεριόριστων κονδυλίων από κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς, είναι υπεύθυνη για την καταστροφική, την απόκρυψη σιγής και την παρεμπόδιση προγραμμάτων που αφορούν ήπιες μορφές ενέργειας. Με την χρησιμοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας, πόλεις, χωριά και σπίτια θα λειτουργούν ΑΥΤΟΝΟΜΑ, σπάζοντας το μονοπωλιακό κατεστημένο, λειτουργώντας αποκεντρωτικά, κτιζόμενες υγιείς σχέσεις και με το περιβάλλον. Δεν υπάρχει καιρός για χάσιμο. Η μόνη αξιοπιστη λύση για τώρα και για το μέλλον, είναι το κλείσιμο των πυρηνικών αντιδραστήρων, ο τερματισμός δημιουργίας πυρηνικών αποβλήτων, προτάσσοντας την προώθηση ήπιων μορφών ενέργειας.

Να ΑΝΑΤΡΕΨΟΥΜΕ
ό,τι μας εμποδίζει να ΑΝΑΣΤΑΝΟΥΜΕ,
ό,τι μας εμποδίζει να ΖΗΣΟΥΜΕ
Για να 'χουμε την υγεία μας...

Πρωτοβουλία Κοινωνικής
Παρέμβασης Καβάλας

Something old, something new...

Ο Γιώργος Μπαλάφας δεν μπορούσε να μη μνημονεύεται και στη φετινή έκθεση του State Department, για την τρομοκρατία στην Ελλάδα. Πως θα μπορούσαν άλλωστε να αγνοήσουν το "αγαπημένο" τους παιδί; Οι ΗΠΑ έχουν ασκήσει πιέσεις στην ελληνική κυβέρνηση, προκειμένου να πετύχουν την καταδίκη και φυλάκισή του Γ. Μπαλάφα. Ήδη από τη σύλληψή του, είχε ανακοινωθεί πως έξι ειδικοί πράκτορες του FBI και δύο βοηθοί τους, ασχολούνται με την υπόθεση ενώ επικεφαλής τους ήταν μια ανώτερη υπάλληλος του State Department. Το 1995, στην ετήσια έκθεση για την τρομοκρατία, του State Department, χαρακτηρίζουν τη στάση της ελληνικής κυβέρνησης αμφιλεγόμενη στο θέμα της «τρομοκρατίας», επειδή, ελλείψει «τρομονόμου», δεν καταδίκασε τον ύποπτο μεν, αλλά ένοχο δε, «τρομοκράτη Γιώργο Μπαλάφα». Κατά τη διάρκεια της δίκης (υπόθεση Καλαμά), επισκέπτονται τον υπουργό δικαιοσύνης και την ηγεσία των δικαστών, προδιαγράφοντας την καταδίκη του.

Αντίθετα, στην έκθεση του State Department για την τρομοκρατία του 1996, συγχαίρουν την ελληνική κυβέρνηση για την καταδίκη του "τρομοκράτη". Ουσιαστικά εκδήλωσαν την ικανοποίησή τους για το δείγμα υποταγής που τους προσφέρθηκε. Στη φετινή έκθεση, η αθώωση του Γ. Μπαλάφα "που θεωρείται ύποπτος για δεσμούς- αν όχι για άμεση ανάμειξη- με τον ΕΛΑ, μια από τις πλέον θανάσιμες τρομοκρατικές οργανώσεις", αποτελεί σημείο μομφής προς την ελληνική δικαιοσύνη.

Η κυβέρνηση των ΗΠΑ καθιστά σαφές σε κάθε ευκαιρία, το δικαίωμα του ισχυρότερου να παρεμβαίνει και να υποδεικνύει με όποιο τρόπο επιλέγει, την πολιτική του βούληση. Συμπεριφέρεται και αποδεικνύει ότι είναι παγκόσμια κυβέρνηση. Το ελληνικό κράτος δεν έχει καταφέρει ακόμη να οριστικοποιήσει και σε συμβολικό επίπεδο την πλήρη ένταξη του στο διεθνές "αντιτρομοκρατικό" πλαίσιο που συγκροτούν και διευθύνουν οι ΗΠΑ. Το "αντιτρομοκρατικό" αυτό πλαίσιο ουσιαστικά συνιστά ένα ιδεολογικοπολιτικό πλαίσιο αντιμετώπισης κοινωνικών, πολιτικών και εθνικοαπελευθερωτικών αγώνων. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται και η εισαγωγή του όρου narcoterrorism, που στοχεύει στην απαξίωση και απολιτικοποίηση των αγώνων μέσω της σύνδεσής τους με διακίνηση και εμπόριο ναρκωτικών. Απώτερος στόχος, η ισοπέδωση των αντιστάσεων απέναντι στην παγκοσμιοποίηση του κεφαλαίου, η κατάργηση στοιχειωδών ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων και συνταγματικά κατοχυρωμένων οικονομικών εγγυήσεων. Στην περίπτωση του Γ. Μπαλάφα, οι πιέσεις της κυβέρνησης των ΗΠΑ, δεν κατάφεραν να διασκευάσουν τον πολιτικό χαρακτήρα της υπόθεσής του, αλλά κατάφεραν να συναγωνίζονται επάξια, τη μανία καταδίωξης των εγχώριων δικωκτικών μηχανισμών.

Το γεγονός ότι έπεται η δίκη για την υπόθεση Καπανδρίτι, στις 25 Οκτώβρη, δεν είναι άσχετο με την τελευταία αυτή αναφορά στο πρόσωπο του Γ. Μπαλάφα απ' τη μεριά των ΗΠΑ. Όμως σίγουρα, όπως περίτρανα αποδείχθηκε και στο παρελθόν, όλη αυτή η "προσπάθεια" θα αποβεί εις μάτην.

E.K.Ψ.

Μια φορά και έναν καιρό...

B' Μέρος

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΘΟΛΟΥ ΕΥΚΟΛΟ για τον επίμαχο ταξιδιώτη στην Αλβανία να υπερβεί όλα τα απειλητικά μηνύματα και όλες τις φοβίες που έχει εμφυσήσει σε κάθε έλληνα ακροατή και θεατή η διαμεσολάβηση των ΜΜΕ. Ακόμη και τώρα, πολλοί συνομιλητές και φίλοι μου πιστεύουν ότι "ξεφεύγω κάθε φορά από κωλοφαρδιά". Η πραγματικότητα μόλις φτάσεις στην Αλβανία είναι διαφορετική. Μια ήσυχη και χαρούμενη οικογένεια, ένα μικρό χωριό, κτηνοτροφικές και οικιακές ασχολίες. Μετά την εμπειρία του δύσκολου ελληνικού χωριού, για μένα ήταν μια ανακούφιση να βρίσκομαι ανάμεσά τους. Οι προειδοποιήσεις του είδους "τί θα τρως, πως θα ζεσταίνεσαι, που θα πλένεσαι" ανήκουν και αυτές στη στερεότυπη εικόνα που έχει συγκροτηθεί για τη ζωή των αλβανών και αλβανίδων.

Το ψωμί τους ήταν μαύρο -και μάλιστα ζυμωτό- στο δωμάτιο που κοιμόμουν έκαιγε η σόμπα, το μπάνιο οργανωνόταν μέσα σε ένα τέταρτο, φρέσκο τυρί και γάλα υπήρχε κάθε πρωί. Είναι αλήθεια ότι δεν υπάρχει ιδιαίτερη ποικιλία στη διατροφή, αλλά μια ρύθμιση ζωής με υπακοή στη φύση και στην αυτάρκεια του χωριού. Επίσης δεν υπάρχει παράδοση στη μαγειρική και τα γεύματα προσφέρονται απλά και χωρίς πολλά καρυκεύματα.

Τις αντιδράσεις των αλβανών και αλβανίδων καθορίζει βέβαια και ο τρόπος με τον οποίο ο ταξιδιώτης έχει φτάσει στη χώρα και το ενδιαφέρον που δείχνει γι' αυτήν. Δεν είναι τυχαίο ότι οι περισσότεροι έλληνες έμποροι έχουν να διηγηθούν τις πιο απρόσμενες κλοπές και λεηλασίες των αυτοκινήτων και των πορτοφολιών τους. Κανένας στερημένος αλβανός δεν χρωστά σεβασμό στην περιουσία του οποιουδήποτε έρχεται ξινίζοντας τα μούτρα του μπροστά στην φτώχεια και στην «καθυστέρηση», μιλώντας ελληνικά, για να επιβάλλει τους όρους του, να κάνει την κερδοφόρα για τον ίδιο επιχείρησή του και να φύγει. Εξάλλου ο σεβασμός στους νόμους και στην τάξη προϋποθέτουν τους ίδιους τους νόμους και μια ευρύτερη αποδοχή της έννοιας της τάξης, ένα ζήτημα στο οποίο θα επανέλθω και παρακάτω.

Το Vjeshter, λοιπόν, ανήκει σε μια ομάδα -μη ελληνικών- μειονοτικών χωριών της περιοχής. Αυτό διευκόλυνε στην αρχή πολύ στο να οικοδομηθούν οι καλές σχέσεις των δύο τόπων. Ήταν χριστιανοί και μιλούσαν την ίδια γλώσσα με πολλούς κατοίκους της Εποχιάς. Με ευγνωμοσύνη μιλούν για την Ελλάδα και την δυνατότητα που τους δόθηκε να δουλεύουν πια ελεύθεροι εκεί. Δεν πρέπει βέβαια να ξεχνώ ότι εγώ, αρχικά τουλάχιστον, αποτελώ για εκείνους το φερέφωνο της γειτονικής χώρας και σίγουρα με δυσκολία μου εκμυστηρεύονται τα πραγματικά τους αισθήματα για την κατάσταση που βιώνουν ως αλλοδαποί εργάτες στην Ελλάδα. Η τρομοκρατία, από την άλλη, που έζησαν για παραπάνω από 40 χρόνια έχει αφήσει ανεξίτηλα σημάδια. Με δυσκολία θα βρεις προθυμία για συζήτηση αν θέσεις σε λειτουργία το κασσετοφωνάκι. Άλλοι φοβόντουσαν μήπως με πιάσουν στα σύνορα και μου αποσπάσουν τις κασσέτες, άλλοι ξεχνούσαν αυτόματα κάθε δυσάρεστη προσωπική εμπειρία. Οι περισσότεροι δέχονταν να μου μιλήσουν με την προϋπόθεση ότι δεν θα μαγνητοφωνήσω. Η τυφλή αφοσίωση που είχε καλλιεργήσει το καθεστώς του Χότζα, η υποχρεωτική ταύτιση με τις επιλογές του κόμματος και η καταπίεση της ελεύθερης βούλησης έχει καθορίσει, όχι μόνο τη συμπεριφορά απέναντι στη δημοσιότητα, αλλά και την ίδια τη σχέση με τη μνήμη.

Το ύφος και το πρόσωπο, στο οποίο διηγούνταν, διέφερε από εκείνο των συνομιλητών

μου στην Ελλάδα. Ο α πληθυντικός, το "εμείς", μιλούσε για τους ίδιους σαν αναπόσπαστο κομμάτι της κοινότητας ή ολόκληρου του αλβανικού λαού. Δύσκολα κατάφερνα να φτάσω σε μια προσωπική περιγραφή βιωμάτων. Η αίσθηση της συλλογικότητας και μιας αναπόφευκτης μοίρας για τους πολίτες ενός ολοκληρωτικού καθεστώτος είναι συνειδητή -μέσα στο πλαίσιο, τουλάχιστον, το οποίο επέλεγαν για ν' αναπαραστήσουν τη ζωή τους σε μένα, μια ξένη. "Και δίπλα να πας, πάλι τα ίδια θα σου πουν. Τι ζήσαμε δηλαδή; Τίποτε. Φτώχεια και δουλειά, πολύ δουλειά. Ρώτα έναν και φτάνει. Τι ψάχνεις να βρεις!".

Αν θελήσω να ξεχωρίσω ένα κοινό βίωμα στις διάφορες διηγήσεις που άκουσα, είναι αυτό της σκληρής δουλειάς. Οι διακοπές των εργατών της γης περιορίζονταν σε μια μέρα την πρωτοχρονιά, μία την 1η Μαΐου και ελάχιστοι έπαιρναν άδεια και το καλοκαίρι. Ακόμη και οι μαθητές έκαναν ειδικές αγγαρείες την καλοκαιρινή περίοδο (τα αλβανικά αναγνωστικά βρίθουν από ύμνους για τη συμβολή των μαθητών στην κατασκευή του αλβανικού σιδηρόδρομου). Μια κατάσταση που οι περισσότεροι βίωναν -ή αναπαράγουν σήμερα- ως εξευτελιστική εμπειρία. "Δουλεύαμε σα σκυλιά για το τίποτε. Από το πρωί στις 6 στην κολλεκτίβα μέχρι το βράδυ για 30 λεπ". Για τον περιορισμό, την πολιτική καταπίεση και την πικρανοική προσωπολατρία του Χότζα, θ' ακούσεις τα πιο ειρωνικά και αυτοσαρκαστικά σχόλια. Μοιράζει όμως αυτό το κλίμα να φέρεται από ένα κοινωνικό σύνολο, να γενικεύεται και να αμβλύνεται. Αυτό όμως που λαμβάνει διαστάσεις τραύματος είναι η δουλειά της δουλειάς: "Δουλεύαμε για το τίποτε. Δεν ζήσαμε τίποτε, χαράμισαμε τη ζωή μας χωρίς να βγάλουμε ένα φράγκο. Μόνο δουλειά. Δουλειά και φτώχεια".

Όταν οι έλληνες σαρκάζουμε την αποταμιευτική μανία πολλών μεταναστών, θα έπρεπε ίσως νωρίτερα να αναλογιστούμε σε ποιο σημείο είχε καταπατηθεί το βασικό ανθρωπινό δικαίωμά τους, αυτό της αυτοδιάθεσης. Και ποια υπαρξιακή αποκατάσταση σηματοδοτεί η μετάφραση του κόπου τους σε υλικά αγαθά.

ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ οι περισσότεροι κάτοικοι του χωριού -επειδή δεν είχαν μεταναστεύσει στην Ελλάδα- το μέγεθος των αντιδράσεων και των ρατσιστικών προκαταλήψεων των γειτόνων τους, ήξεραν παρόλα αυτά, ότι οι Εποχιάτες φοβούνται να έρθουν στην Αλβανία. Με προέτρεπαν διαρκώς να κάνω γνωστό στην Ελλάδα, ότι στην Αλβανία ο κόσμος είναι φιλόξενος και "ότι δεν είμαστε όλοι κακοί, παρά μόνο μια μικρή ομάδα, όπως συμβαίνει σε όλους τους λαούς". Όσον αφορά τις επανειλημμένες κλοπές που έχουν γίνει σ

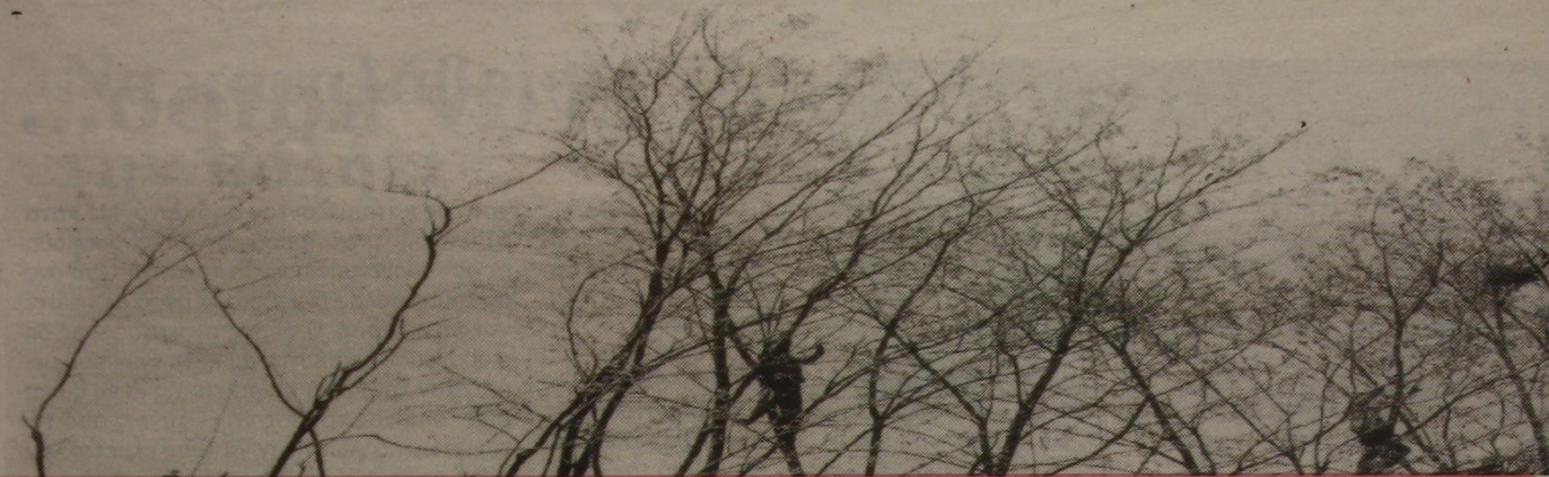
αυτή την περιοχή, οι πληροφορίες διχάζονταν. Στο ελληνικό χωριό με διαβεβαίωναν ότι δεν έγιναν κλοπές, παρά μόνο "κανένα πρόβατο, έτσι γιατί πεινούσαν". Αργότερα και σταδιακά μάθαινα για τις πολλαπλές κλοπές κοπαδιών και τις περιπετειώδεις αναζητήσεις τους στην Αλβανία, την εξαγορά τους με λύτρα, κλπ. Γιατί αρχικά οι Χειμμεριανοί δεν ανέφεραν τίποτε, μου έγινε γρήγορα σαφές. Οι περισσότερες περιπτώσεις ήταν αντίποινα ή ξεκαθάρισμα οικονομικών διαφορών. Ιδιαίτερα στα αλβανικά χωριά άκουσα να μιλούν για χρέη των ελλήνων στους αλβανούς εμπόρους και την αδυναμία των αλβανών ν' αντιδράσουν με οποιοδήποτε άλλο μέσο εκτός από την αυτοδικία.

Αυτό όμως που έχει επηρεάσει την καθημερινή ζωή στο χωριό είναι κυρίως ότι η ακεραιότητα των ιδίων των χωριών απειλείται. Παρόλο που το Vjeshter δεν βρέθηκε μέσα στον κυκλώνα της τελευταίας εξέγερσης, οι συνέπειες της αποσάθρωσης του κράτους και η απουσία κάθε μηχανισμού προστασίας του πολίτη γίνονται και εδώ αισθητές. Παλιά οι γυναίκες πήγαιναν μόνες τους στα γειτονικά χωριά για δουλειές, έβοσκαν τα πρόβατα στα βουνά, δούλευαν. Σήμερα μόνο οι γριές και οι άντρες απολαμβάνουν τέτοιες ελευθερίες. Οι κοπέλες και οι γυναίκες δεν απομακρύνονται από τα όρια του χωριού. Μόνο 4 γυναίκες πηγαίνουν για δουλειά στην Ελλάδα, όλες μαζί ή με τους συζύγους. Οι ανύπαντρες περιμένουν έναν «καλό γαμπρό» για να ξεφύγουν. Το χειρότερο απ' όλα είναι ότι η συντριπτική πλειοψηφία των κοριτσιών παραμένουν αμόρφωτες. Το πολύ 4 ή 8 χρόνια σχολείου μπορούν να παρακολουθήσουν, γιατί το γυμνάσιο βρίσκεται μακριά από τα χωριά και οι γονείς δεν εμπιστεύονται τις σημερινές συνθήκες, ώστε να τις αφήσουν να πάνε τόσο μακριά μόνες τους. Τα γυμνάσια και οι ανώτερες σχολές συγκροτούνται από αγόρια στην πλειοψηφία τους, ενώ τα κορίτσια που υπάρχουν προέρχονται από τις πόλεις. Μετά τα 13 οι περισσότερες κοπέλες μένουν στο σπίτι και ασχολούνται με τα οικιακά και την τηλεόραση.

Ένα οδοιπορικό σε τρία χωριά στα ελληνοαλβανικά σύνορα. Μια πραγματικότητα που διαιρείται σε τρεις κόσμους, ένας κόσμος που θρυματίζεται σε τρία διαφορετικά κομμάτια.

Το φωτογραφικό υλικό προέρχεται από το αφιερωμένο στην Αλβανία τεύχος του ιταλικού περιοδικού *Derive Approdi* (#14, άνοιξη 1997)

ΤΟ ΓΕΙΤΟΝΙΚΟ μουσουλμανικό χωριό, η Dimeria παρουσιάζει διαφορετική όψη από το Vjeshter. Μόλις έφτασα στο χωριό είδα ομάδες από άντρες να κάθονται στο καφενείο, να με παρακολουθούν και να με σχολιάζουν «εν χορώ». Στην Ελλάδα, οι κάτοικοι του θεωρούνται «τεμπέληδες και άξεστοι». Οι ίδιοι δεν θεωρούν τους εαυτούς τους τεμπέληδες: «απλά δεν πάμε να δουλέψουμε για 3 χιλιάρια. Μόνο εμπόριο κάνουμε με τους έλληνες». Εδώ για πρώτη φορά ακούω την απόγνωση όσων είχαν δουλέψει στην Ελλάδα, για την άθλια πληρωμή και μεταχείρησή τους. Εκείνοι δεν είχαν να φοβηθούν τίποτε από μια ελληνίδα, καθώς δεν πρόκειται ποτέ να λάβουν κάποια πράσινη κάρτα από κάποιο συμπατριώτη μου. Έτσι μου μιλούσαν πιο ανοιχτά. Γι' αυτούς θα συνεχιστεί το καθεστώς της παρανομίας, αφενός γιατί η κάρτα κοστίζει και το μεροκάματο είναι μικρό, αφετέρου γιατί δεν τα έχουν με κανένα έλληνα εργοδότη πλακάκια, ώστε να εγγυηθεί γι' αυτούς στις αρμόδιες υπηρεσίες. Για άλλη μια φορά, ένας νόμος έρχεται να σκεπάσει τα κακώς κείμενα στην Ελλάδα, να μισοβολέψει άρον-άρον το ζήτημα των αλλοδαπών εργατών. Περί ίσων ευκαιριών λόγος δεν γίνεται βέβαια...

Ο τομέας όμως στον οποίο θα χρειαστεί να γίνει καταρχάς αρκετή δουλειά, είναι η αγωγή σε άγνωστους κανόνες κρατικής λειτουργίας. Πολλοί αλβανοί θεωρούν τα έξοδα της νομιμοποίησης και ασφάλισής τους υπέρογκα και αναίτια. Μέχρι την αλλαγή του καθεστώτος δούλευαν για υποτυπώδη ποσά, αλλά δεν είχαν τις έγνοιες της συνταξιοδότησης, της κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων. Δεν πλήρωναν για την εκπαίδευση, το νερό και το ρεύμα. Όλες αυτές οι υποχρεώσεις τους φαντάζονται ξένες και εχθρικές. Σ' αυτό πρέπει να προστεθεί η εγγενής αμφισβήτηση της κρατικής εξουσίας και η δυσπιστία μπροστά σε κάθε δημόσιο θεσμό. Το καπιταλιστικό σύστημα, στο οποίο θέλουν να ενταχθούν θα απαιτήσει ριζική αναδιαμόρφωση των πολιτικών τους συνηθειών και συμπεριφορών.

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ του Vjeshter μιλούν υποτιμητικά για τους αλβανούς, «τους τούρκους». Μάλιστα με προειδοποίησαν να μην τους εμπιστευόμαι (τα ίδια άκουσα και στην Ελλάδα). Τους συγγενικούς δεσμούς με την Dimeria τους έχουν αποφύγει συστηματικά εδώ και αιώνες. Γαμήλιες στρατηγικές και πολιτιστικές διαφορές, που ούτε το αθεϊστικό κομμουνιστικό καθεστώς κατάφερε ν' αμβλύνει.

Ένα ζήτημα που φέρνει στο προσκήνιο αυτή η περίπτωση, είναι αυτό της ταυτότητας και του θρησκευτικού παράγοντα. Δεν αλλάζουν αναίτια όλοι οι μουσουλμάνοι αλβανοί τα ονόματα και τις ταυτότητές τους. Και όσοι ψάχνουν να βρουν ντομπροσύνες και περηφάνια σε έναν ολόκληρο λαό, που μαστίζεται καθολικά από την ανεργία και το πολιτικό χάος, πρέπει να την αναζητήσουν σε άλλες πολιτιστικές εκφάνσεις και όχι εδώ.

Οι αλλαγές ονομάτων και η επιβολή από το κράτος της «λίστας» με τα πρόποντα και αλβανοπρεπή ονόματα στο τέλος της δεκαετίας του '60, έχει μετάβιβασει τη διάσταση της ονοματοθεσίας και της παράδοσης. Στο Vjeshter, επί παραδείγματι, είχαν επιβληθεί καινούρια επίθετα -εμπνευσμένα από την τοποθεσία που έμενε η κάθε οικογένεια- ήδη από τον καιρό του Ζώγου. Υπάρχουν και περιπτώσεις εσκεμμένης αλλαγής επιθέτου, προκειμένου ν' αποφύγουν τα αντίποινα, επειδή ένας συγγενής είχε διαπράξει πολιτικό αδίκημα. Σήμερα μερικοί προσπαθούν να ξαναποκτήσουν τα

παλιά τους πατρώνυμα. Παραπέρα και η αποκήρυξη της θρησκείας έχει γαλουχήσει τις νεώτερες γενιές στον αθεϊσμό. Η ετοιμότητα των αλβανών για παραχάραξη της ταυτότητάς τους λοιπόν, δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται μόνο ως μια κίνηση απόγνωσης, αλλά ως το μικρότερο κόστος μπροστά στην αγωνία της ένταξης μέσα στο ξένο περιβάλλον. Εκείνο που τελικά ίσως μας προβληματίσει στο μέλλον είναι η διάκριση -από την μεριά των ελλήνων- που γίνεται ανάμεσα σε χριστιανούς και «τούρκους - μουσουλμάνους». Την προνομιακή θέση που απολαμβάνουν π.χ. οι μειονοτικοί, την γνωρίζουν πολύ καλά όλοι οι μουσουλμάνοι αλβανοί και πολύ συχνά την αναφέρουν με θυμό στις διηγήσεις τους. Ήρεμοι και σε κάποιο βαθμό ικανοποιημένοι με τις σημερινές τους απολαβές φαίνονται οι κάτοικοι του μακεδονικού-χριστιανικού Vjeshter, ανήσυχoi και αγανακτισμένοι οι κάτοικοι της μουσουλμανικής Dimeria. Δεν ήταν λίγα τα σενάρια που κυκλοφορούσαν στις αλβανικές εφημερίδες, όταν ξέσπασαν τα επεισόδια του τελευταίου χρόνου, για την ανάμιξη που είχε η Ελλάδα σ' αυτά. Μπορεί να ακούγονται γελοίες οι κατηγορίες ότι «οι έλληνες εποφθαλμιούν τη βόρεια Ήπειρο», δεν είναι όμως καθόλου αστήρικτες οι κατηγορίες για την αποπολιτισμοποίηση του νότου. Πολλοί αλβανοί αναρωτιούνται για την κατάληξη που θα έχει η αθρόα πλαστογράφηση των ταυτοτήτων και οι βαπτίσεις που αποτελούν μια πολιτιστική διείσδυση και εν δυνάμει όπλο στα χέρια της ελληνικής πολιτικής. Γιατί, ειδικά στην Ελλάδα, η ένταξη του αλλοδαπού εργαζόμενου προϋποθέτει την ένταξή του στη θρησκευτική και ίσως στην εθνική κοινότητα. Τι μορφή θα πάρουν στο μέλλον τα προνόμια των «χριστιανών» και οι καρποί τους μέσα στα πλαίσια του ενιαίου αλβανικού κράτους;

Ας επικεντρωθώ όμως στην ιδιαίτερη σχέση των γειτόνων λαών στα σύνορα. Κάθε 1η του Μάη συναντιούνται για να γιορτάσουν με ψήσιμο αρνιών, έλληνες και αλβανοί, σε ένα όμορφο λιβάδι. Οι έλληνες το συνήθιζαν και πριν το «άνοιγμα» να πηγαίνουν εκεί, να προσφέρουν τσιγάρα στους εχθρικούς και φοβισμένους αλβανούς στρατιώτες και να ψήνουν τα τρυφηλά αρνιά τους. Όσο για τους αλβανούς, δεν μπορούσαν να πιστέψουν ότι οι άλλοι ζουν καλύτερα. Εξάλλου, είχαν δασκαλευτεί ότι η Αλβανία «θρέφει» τη γειτονική χώρα. Σε ένα ορατό και σήμερα σημείο, υπήρχαν τα ηλεκτροφόρα σύρματα, για όσους ήταν πιο περίεργοι απ' όσο χρειαζόταν. Όπου δεν υπήρχε σύρμα περιφουρούσε ο φόβος και η τρομοκρατία των συνειδήσεων.

Οι Χειμμεριανοί με εξέπληξαν με απόψεις, όπως «με αυτούς βρε είμαστε ένα χωριό πια» και οι άλλοι με το αράδιασμα όλων των συγγενικών τους δεσμών με το γειτονικό χωριό. Αρχικά με ενθουσίασε η εικόνα αυτής της υπερ-συνοριακής διασύνδεσης. Έβλεπα τις μνήμες από τις εποχές που δεν υπήρχαν σύνορα, να ανασύρονται και από τις δυο πλευρές. Άκουγα διηγήσεις γι' αυτούς που παντρεύτηκαν στην Αλβανία, γιατί «εκεί είχε πιο πολύ ψωμί», για εκείνους που έμεναν στην Αλβανία και εμπορεύονταν στην Ελλάδα και τ'ανάποδο, για όσους ξαναβρήκαν τους συγγενείς τους, κτλ. έβλεπα τη στερεότυπη εικόνα που αναπαράγεται ασύστολα για τους αλβανούς να χωριά.

Εκεί που ο κρατικός έλεγχος απουσιάζει, οι σχέσεις ανταλλαγής στηρίζονται καταρχάς στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και εξάρτηση. Αυτό έμοιαζε σαφές και για τις δυο πλευρές. Και οι έλληνες εκτιμούσαν την προσφορά των αλβανών και το αντίθετο. Το εργασιακό καθεστώς των αλβανών δεν μπορεί σε καμιά περι-

πτωση να συγκριθεί με τον απρόσωπο καπιταλιστικό μηχανισμό παραγωγής. Η προσωπική σχέση εργοδότη και εργαζομένου φαινόταν σε πολλές εκδηλώσεις. Ανταλλαγές επισκέψεων, κουμπαριές, οικογενειακές σχέσεις και το γεγονός ότι οι περισσότεροι Χειμμεριανοί έμαθαν τα αλβανικά, αποτελούν σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ελλάδα, εξαιρετικά γεγονότα. Όλα αυτά μπορούν να ενταχθούν στο σκεπτικό ενός μη-βιομηχανοποιημένου μικρόκοσμου. Μπορεί επίσης να δώσει μια πληθώρα από στοιχεία για τη διαχείριση της κατάστασης/κρίσης στο επίπεδο της καθημερινότητας. Μπορεί να εξηγήσει, εν μέρει, αυτό που η ευρωπαϊκή πολιτική θεωρεί ακατανόητο. Πώς, δηλαδή, το ανοχύρωτο ελληνικό κράτος σήκωσε το βάρος ενός τόσο μεγάλου κύματος μετανάστευσης. Πόσο όμως ο δημόσιος λόγος επηρεάζει και ίσως παραχαράζει και την προσωπική εμπειρία, δείχνουν οι αντιδράσεις των Εποχιατών, όταν ρωτούνται απλά και γενικά για τις απόψεις τους για τους αλβανούς. Οι περισσότεροι είναι κατηγορηματικοί ότι δεν τους εμπιστεύονται, ότι έχουν διαταράξει την τάξη στην Ελλάδα, ότι αποτελούν απειλή με τις εγκληματικές τους τάσεις. Πολλές νοικοκυρές μαγειρεύουν σε ξεχωριστά σκεύη για τους αλβανούς, «ε, γιατί όσο και να το κάνουμε, αυτοί αλβανοί είναι». Πολλοί καταλήγουν: «θα ήμασταν φτωχότεροι, ίσως, αλλά ήσυχoi». Η έκφραση «έλα μωρέ, ούνα φάτσα, ούνα ράτσα είμαστε» εναλλάσσεται με το «ρε, αυτοί είναι άλλη φάρα, άτιμη ράτσα».

Ποια είναι η αλήθεια και ποιο το ψέμα; Ίσως το κλειδί να λέγεται (παρα)πληροφόρηση και συστηματική διαμεσολάβηση από τα ΜΜΕ της αρνητικής στερεότυπης εικόνας για τον «Αλβανό». Ίσως πάλι να είναι οι αντιφάσεις και η αβεβαιότητα που γεννιέται στην συνάντησή με τον «Άλλο».

Πέρα από τα ερωτηματικά, πραγματικότητα παραμένει ότι σε αυτή την υπόθεση τα δύο μέρη δεν είναι ίσα. Μπορεί και η Εποχιά να χρειάζεται τους αλβανούς, έχει όμως την εξουσία να τους επιλέγει και να διατηρεί τους μισθούς τους εξευτελιστικά χαμηλούς, ενώ οι αλβανοί παραμένουν θύματα της ανάγκης για δουλειά. Η απουσία του κρατικού ελέγχου ενθαρρύνει από την άλλη ένα απατηλό δίκτυο προσωπικών σχέσεων και μέσω αυτού τον εγκλωβισμό των εργαζόμενων αλβανών στο καθεστώς της εκμετάλλευσής τους και τη διαιώνιση του λαθρεμπορίου.

...μια φορά και έναν καιρό...

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ, ο ρατσισμός και η κατηγοριοποίηση του ατόμου ανάλογα με την καταγωγή του αποτελεί σήμερα για την ελληνική κοινωνία ένα απογοητευτικό δεδομένο. Η εγκληματικότητα στους κόλπους αλβανικών ομάδων, που παρατηρείται στην Ελλάδα, καταγγέλλεται συχνά χωρίς επαρκή στοιχεία: οι στατιστικές ως γνωστό παραπλανούν. Οι εντυπώσεις όμως που δημιουργούνται από τα ατράνταχτα πρωτοσέλιδα και τη μόνιμη χρήση του ονόματος «Αλβανός» για το χαρακτηρισμό των δραστών από την γειτονική χώρα έχει γίνει πια γλωσσική συνήθεια. Και αυτή έχει υποβάλλει στη συνείδηση του ελληνικού ακροατηρίου την ταύτιση ενός ολόκληρου έθνους με την εγκληματική πράξη. Δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητη η μερίδα των πολιτών, που, χωρίς να έχουν καμιά προσωπική εμπειρία με αλβανούς, τρομοκρατούνται και μόνο με το άκουσμά τους και απαξιούν να έχουν σχέσεις μαζί τους.

Τα περί ρατσισμού και αλβανοφοβίας είναι λίγο ως πολύ γνωστά. Αυτό, που δεν είχα αντιληφθεί και μόλις πρόσφατα στη Θεσσαλονίκη άκουσα, είναι το ζήτημα της αλληλοϋποστήριξης των Αλβανών μεταναστών. Υπάρχει όπως φαίνεται ένα κλίμα δυσπιστίας και αρνητικότητας απέναντί τους, γιατί και οι ίδιοι δεν δείχνουν κανένα ενδιαφέρον να συσπειρωθούν με άλλους συμπολίτες και ομοιοπαθείς. Το αίσθημα της αλληλεγγύης μοιάζει να απουσιάζει από τους κόλπους αυτής της ομάδας. Γιατί άλλες καταπιεσμένες ομάδες οργανώνονται και οι αλβανοί όχι;

Αρχικά, για να απατηθώ, πρέπει να καταθέσω ότι η δική μου «συμπάθεια» για τη συγκεκριμένη ομάδα ξεκινά μεταξύ άλλων και από το γεγονός ότι είναι από τις λίγες εκείνες περιπτώσεις αλλοδαπών εργατών που από νωρίς έδειξαν ότι δεν υποκύπτουν με δουλοπρέπεια στην καταπίεση. Είτε αποδεκτοί, είτε όχι, οι τρόποι με τους οποίους αντέδρασαν στη βία, που άσκησε πάνω τους ένας άγνωστος μέχρι σήμερα καπιταλιστικός κόσμος, οι αλβανοί τάρaxαν τα νερά της ήσυχης ελληνικής λιμνούλας. Γιατί και νωρίτερα υπήρχαν φιλιπινέζοι, παλαιστίνιοι, πολωνοί σκλάβοι. Ίσως είχαν κάνει προσπάθειες να οργανωθούνε μαχητικά. Δε ξέρω. Σίγουρα πάντως αποτελούσαν το πρότυπο των «ήρεμων εργατών, που δε σου δημιουργούνε φασαρίες» για κάθε Έλληνα εκμε-

ταλευτή. Μια κατάσταση, που πάρα πολλούς είχε βολέψει. Μπορεί η βία να μην προάγει τα δικαιώματα του μετανάστη, ο φόβος τους έγινε όμως -καλώς ή κακώς- τροχοπέδη στη δημιουργία μιας κάστας αλλοδαπών δουλοπάροικων μέσα στην Ελλάδα του 2000.

Τελικά όμως οι αλβανοί δεν είναι αλληλέγγυοι, γιατί είναι ατομιστές και χρηματοθήρες; Την απάντηση θα τη δώσω με μερικά στοιχεία, που αφορούν τον νεαρό πληθυσμό της Αλβανίας (η πληθυσμιακή αύξηση των τελευταίων δεκαετιών έκανε την Αλβανία να έχει τον πιο νεαρό πληθυσμό στην Ευρώπη): το μεγαλύτερο ποσοστό των αδικημάτων στην Ελλάδα γίνονται από ηλικίες 18-30 χρόνων, φορείς της εξέγερσης του περασμένου Φεβρουαρίου ήταν κατεχορήν έφηβοι και νεαρά άτομα οργανωμένα σε συμμορίες.)

Στον νεαρό πληθυσμό ο Εμβέρ Χότζα είχε στηρίξει πολλές από τις ιδεολογικές του εκστρατείες, είχε αναβαθμίσει τον πολιτικό τους ρόλο και προσπάθησε να τους χειραφετήσει από τις παραδοσιακές κοινωνικές τους σχέσεις. Το κόμμα φρόντιζε για την εκπαίδευσή τους, για την ελεύθερη ώρα τους, για την οργάνωσή τους, για την «κατήχησή» τους ολοκληρωτικά. Ο μεγάλος μπαμπάς και το αρχηγικό πρότυπο ήταν ο Χότζας. Πώς μπορεί να καλυφθεί το κενό, που δημιούργησε η κατάρρευση του καθεστώτος και η κατακρήμνιση κοσμοαντιλήψεων; Η στροφή στη θρησκεία, όπως παρατηρήθηκε σε άλλες πρώην κομμουνιστικές χώρες, δεν είχε ερείσματα στην Αλβανία. Η ενότητα της οικογένειας σαν λειτουργική μονάδα είχε επίσης από καιρό διαταραχθεί. Οι νέοι άντρες και γυναίκες έχουν βιώσει κατεχορήν αρνητικά το κράτος και τους θεσμούς του. Απατηλό και καταπιεστικό την εποχή του κομμουνισμού, εγκληματικό και διεφθαρμένο την μετακομμουνιστική περίοδο. Αυτή η ομάδα είναι εκείνη που δέχεται από την άλλη μεριά την ισχυρότερη πίεση από την αλλαγή, την εγκόλπιση νέου δυτικού τρόπου ζωής, από την επεξεργασία των καινούργιων κοινωνικών, εργασιακών, πολιτικών ρόλων, που καλούνται να παίξουν. Αυτή φέρει και το οικονομικό βάρος των αλλαγών. Οι συνθήκες της μετανάστευσης επέτρεπαν αρχικά μόνο στους νέους και πιο ριψοκίνδυνους να αναζητήσουν δουλειά. Επιπλέον το προηγούμενο αποδεκτό και ιδεολογικοποιημένο status της νέας γενιάς κατακλύθηκε στο status του περιφρονημένου και ανεπιθύμητου ξένου.

Οι πολιτικές μορφές κοινωνικοποίησής τους αποδείχτηκαν απατηλές. Όλες οι εμπειρίες οργάνωσής τους αποδείχτηκαν φενάκη και ο χώρος, όπου δρούσαν και μάθαιναν συλλογικά, αποκαλύφθηκε ότι ήταν εργοστάσια προπαγάνδας. Η συμπεριφορά και η ιδεολογία τους προσανατολιζόταν στο σύνολο και συγ-

χρόνως καταπιέζονταν από αυτό. Με κατασταλτικούς μηχανισμούς ο Χότζα προσπάθησε να «ομογενοποιήσει» το λαό του. Στο όνομα του συνόλου διείσδυσε και μέσα σε οικογένειες η σπιουνιά. Ο φόβος της κατάδοσης δημιουργούσε δυσπιστία για κάθε έναν που μοιραζόταν την κοινή μοίρα και τις ίδιες ευκαιρίες: ο μόνος τρόπος να ξεφύγεις από την τύχη των πολλών ήταν να τους εκμεταλλευτείς ή να τους κλέψεις... πάντα επικαλούμενος το όνομά τους.

Τόσο οι μορφές οργάνωσης, όσο και η έννοια της νομιμότητας, συνοδεύτηκαν για τους αλβανούς από τις πιο αρνητικές εμπειρίες. Η εξαπάτηση από την κυβέρνηση στο ζήτημα των πυραμίδων και η συνολική πολιτειακή κακοδαιμονία της μετακομμουνιστικής περιόδου έχει κλονίσει κάθε εμπιστοσύνη στους πολιτικούς θεσμούς και στη δύναμη της δημοκρατίας.

Ο μεγάλος αριθμός μεταναστών στην Ελλάδα έριξε και πάλι τους αλβανούς σε ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον: ένας ανταγωνισμός που ενώ ήταν πολύ έντονος μεταξύ τους, επηρέασε πολύ λίγο τους Έλληνες. Η εγγενής καχυποψία για τους άλλους, αλλά και το καθεστώς της παρανομίας τους -που τους αναγκάζει να διαχειρίζονται μόνοι τους την ασφάλεια και την δικαιοσύνη τους- τους κάνει ιδιαίτερα εσωστρεφείς.

Η παράδοση που έχουν πολλές περιοχές της Αλβανίας στην αυτοάμυνα και στον αποκλεισμό άλλων μη μη συγγενικών ομάδων, όπως και στη χρήση όπλων, έρχεται σήμερα να συνδυαστεί με την εμπλοκή πολλών αλβανών σε εμπόριο όπλων και ναρκωτικών και σε συμμετοχή σε μαφιόζικα σχήματα. Η αυθαιρεσία και το πολιτικό χάος που επικράτησαν στη χώρα, τρομοκρατούν τους πολίτες και τους στρέφουν στην αυτοδικία. Η εχθρικότητα προς τον δημόσιο χώρο και τους θεσμούς παίρνει διαστάσεις πολιτιστικού φαινομένου. Το ίδιο το σπίτι πλέον και η «δική μας» ομάδα γίνονται, όπως και παλιά, το σημείο αναφοράς.

Δεν θα ήταν λάθος, λοιπόν, να δούμε στη σημερινή απομόνωση των μεταναστών κάποια διαχρονικά και πολιτιστικά στοιχεία.

Αν προβάλλουμε μάλιστα αυτόν τον κατακερματισμό γεωγραφικά σε όλη την Αλβανία, θα ανακαλύψουμε βασικές διαφορές μεταξύ Νότου και Βορρά. Το μέγεθος αυτής της διαφοράς πιστοποιεί το γεγονός ότι στις νότιες περιοχές, όπως στη Χειμμάρα, έχουν μεταναστεύσει αρκετές οικογένειες από την βόρεια Αλβανία, προκειμένου να βρουν δουλειά εκεί ως εργάτες γης(!). Ο γεωγραφικός αυτός επιμερισμός έχει σημαδύσει και ιστορικά την Αλβανία. Ο παρτικουλαρισμός που τη χαρακτήριζε γεωγραφικά, θρησκευτικά και κατ'επέκταση κοινωνικά, υπήρξε από τα κύρια προσκόμματα στην ενοποίηση και εθνική χειραφέτησή της. Ούτε η κομμουνιστική πολιτική είχε καταφέρει να εξισορροπήσει τις δυνάμεις στον πλούσιο Νότο και τον υπανάπτυκτο Βορρά. Παρ' όλες τις προσπάθειες του Χότζα να εξαλείψει τις προβιομηχανικές πατριαρχικές δομές της οικογενειακής και φυλετικής μονάδας, οι πληθυσμοί του Βορρά αντιστάθηκαν. Επιπλέον, η Αλβανία δεν εκβιομηχανίστηκε ποτέ και η οικονομική και κοινωνική ζωή παρέμειναν συνδεδεμένες με τον ιστό των συγγενικών σχέσεων. Και σήμερα οι Αλβανοί μοιάζουν να στρέφονται στα πιο οικεία σ' αυτούς οικογενειακού τύπου συστήματα υποστήριξης. Τόσο αυτή η ιστορική εξέλιξη, όσο και η «δικτατορία της συλλογικότητας» που βίωσαν, συντείνει στο να θεωρούν οι αλβανοί ύποπτη κάθε μορφή κοινωνικής οργάνωσης που ξεπερνά τα όρια της οικείας ομάδας.

ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ στην Αλβανία, δεν μαθαίνεις απλά ποιοι είναι αυτοί οι Άλλοι, οι Αλβανοί. Πιο συναρπαστικό είναι να βλέπεις πως αντικατοπτρίζονται οι Άλλοι πάνω τους. Αν στραφούμε στην ετεροφοβία των αλβανών, τότε ίσως καταλάβουμε κάτι παραπάνω και για τους ίδιους τους αλβανούς και για τους δικούς τους «Άλλους».

Γ.Κ.

1η Μάη: ακόμη μια επίθεση σε ζαπατιστική κοινότητα

«Έφεραν γυναίκες αστυνομικούς για να χτυπήσουν γυναίκες. Ένας επικεφαλής έλεγε: «Ρίχτε τους». Αυτές κρατούσαν φιάλες και μας σημάδευαν. Μάλλον ήταν αέρια. Δεν είχαμε με τί να υπερασπιστούμε τον εαυτό μας και κάναμε πίσω. Αν έρχονταν με γυμνά τα χέρια, θα βλέπαμε τί θα πάθαιναν, γυναίκες εναντίον γυναικών». Μιλούν οι γυναίκες της κοινότητας Αμπάρο Άγουα Τίντα του δήμου Τιέρα Ι Λιμπερτάδ, που βρίσκεται κοντά στα σύνορα με τη Γουατεμάλα. Την Παρασκευή 1η Μάη, στις 5 το πρωί, χίλιοι περίπου στρατιώτες και αστυνομικοί εισέβαλαν στην κοινότητα πυροβολώντας το κτίριο του αυτόνομου δημοτικού συμβουλίου. Απέκλεισαν όλους τους δρόμους διαφυγής και άρχισαν να χτυπούν και να συλλαμβάνουν. Συνοδούς είχαν ντόπιους PRIίστες που με καλυμμένα τα πρόσωπα τους έδειχναν τα σπίτια όπου έμεναν συμπαθούντες του EZLN, ενώ τα σπίτια των φιλοκυβερνητικών είχαν σηματοδοτεί εξωτερικά δυο βδομάδες πριν. Αφού κατέστρεψαν, έκλεισαν και βασάνισαν, έφυγαν παίρνοντας μαζί τους 53 άνδρες από τους οποίους απελευθέρωσαν τους 45 τρεις μέρες μετά.

Μέχρι την 4η Μάη παρέμεναν φυλακισμένοι στη φυλακή Cerro Hueco οκτώ κρατούμενοι -μέλη του αυτόνομου συμβουλίου- κατηγορούμενοι για εξέγερση, σφετερισμό εξουσίας, πλαστογράφηση και πρόκληση σωματικών βλαβών, ενώ καταγγέλθηκε και η ύπαρξη 20 αγνοουμένων από την ημέρα της εισβολής.

Μετά τη σφαγή στο Ακτεάλ τα Χριστούγεννα, το στρατιωτικό αποκλεισμό της Ρεαλιδάδ την Πρωτοχρονιά και την επίθεση στην Τανιπέρλας την επέτειο του θανάτου του Εμιλιάνο Ζαπάτα, ήρθε η σειρά της Τιέρα Ι Λιμπερτάδ την πρωτομαγιά. Ωστόσο, όπως είπε και ένας από τους λίγους άνδρες που απέμειναν στην κοινότητα: «Κάνει λάθος η κυβέρνηση αν νομίζει ότι έτσι θα παραδοθούμε. Ζωντανοί ή νεκροί, δεν πρόκειται να κάνουμε πίσω».

Η «κλαγγή» της κυβέρνησης και η «σιωπή» των ζαπατίστας

Τρεις μήνες και πλέον μετά τη σφαγή στο Ακτεάλ η κυβέρνηση του Μεξικού συνεχίζει με σταθερότητα την εφαρμογή της νέας «στρατηγικής για την ειρήνη στην Τσιάπας»:

ενδυνάμωση του πολιορκητικού κλοιού στις ζαπατιστικές κοινότητες, αύξηση του αριθμού των αστυνομικοστρατιωτικών επιχειρήσεων, περισσότεροι κρατούμενοι στη φυλακή του Cerro Hueco, ενίσχυση των παραστρατιωτικών ομάδων, μονομερής πρωτοβουλία για την ψήφιση νόμου «για τα δικαιώματα και την κουλτούρα» των ινδιάνων, προσπάθεια «εξουδετέρωσης» των διαμεσολαβητικών οργανώσεων, ακατάπαυστη προπαγάνδη των κυβερνητικών θέσεων από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και συνεχείς απελάσεις των ξένων παρατηρητών. Για άλλη μια φορά, η «εφαρμογή του νόμου» ενάντια στις ινδιάνικες κοινότητες έχει σαν αποτέλεσμα το θάνατο, τον πόνο, την καταστροφή αλλά και την οργή των ανδρών και των γυναικών των αυτόνομων ζαπατιστικών κοινοτήτων. Μεταξύ των επιτευγμάτων της κυβερνητικής πολιτικής παρατηρούνται τα ακόλουθα:

Νεκροί

Αυτό το χρόνο δολοφονήθηκαν 28 ινδιάνοι στην Τσιάπας. Ανάμεσά τους οι Jose Tila Lopez και Trinidad Cruz που είχαν καταγγείλει παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Διεθνή Επιτροπή Παρατηρητών. Επίσης, πέθαναν τουλάχιστον 17 παιδιά, 9 γυναίκες και 10 άνδρες στους καταυλισμούς των εκτοπισμένων στο Τσεναλχό από πείνα και αρρώστιες.

Τραυματίες

Τουλάχιστον 25 άνθρωποι τραυματίστηκαν από επιθέσεις των παραστρατιωτικών ομάδων του μεξικανικού στρατού και της πολιτειακής αστυνομίας.

Κρατούμενοι

Φυλακίστηκαν 45 άνθρωποι για πολιτικούς λόγους μετά από επιχειρήσεις του στρατού και της αστυνομίας σε ινδιάνικες κοινότητες.

Εκκενώσεις

Εκκενώθηκαν 20 τουλάχιστον εκτάσεις καλλιέργειας γης που είχαν καταληφθεί από αγρότες.

Απελάσεις

Αυτό το χρόνο απελάθηκαν 28 διεθνείς παρατηρητές κατηγορούμενοι ως «σκοτεινοί ξένοι πράκτορες που αναμείχθηκαν στα εσωτερικά ζητήματα της χώρας».

Αύξηση της στρατιωτικής παρουσίας

Περίπου 70.000 στρατιώτες υπολογίζει η Εθνική Επιτροπή Διαμεσολάβησης (CONAI) ότι βρίσκονται στην Τσιάπας μετά τη σφαγή στο Ακτεάλ και 250 στρατόπεδα και σταθμοί της αστυνομίας.

Σύμφωνα με τη νέα τακτική του μεξικανικού στρατού και της Αστυνομίας της Δημόσιας Ασφάλειας δεκάδες μόνιμες και κινούμενες μονάδες των Ταγμάτων Μικτών Επιχειρήσεων (με αστυνομικούς και στρατιώτες) εφαρμόζουν τον Ομοσπονδιακό Νόμο περί Όπλων και Εκρηκτικών.

Στρατιωτικές και αστυνομικές ενέργειες

Τους τελευταίους τέσσερις μήνες πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 300 στρατιωτικές εισβολές σε δήμους και κοινότητες και τουλάχιστον 330 πτήσεις στρατιωτικών αεροπλάνων και ελικοπτέρων πάνω από τις ζαπατιστικές κοινότητες και τους αυτόνομους δήμους κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα.

Τους μήνες Απρίλη και Μάη πραγματοποιήθηκαν πέντε μεγάλες επιχειρήσεις με τη συμμετοχή του στρατού, της αστυνομίας της πολιτείας, της δικαστικής, των δρόμων και της υπηρεσίας μετανάστευσης [στην La Horniga (San Cristobal), δύο στην Taniperlas (Ocosingo), στην κοινότητα 10 Απρίλη (Altamirano), και στην Tierra y Libertad].

«Στην Τσιάπας υπάρχει μια τεράστια κατοχή από το στρατό ενάντια στην ίδια του τη χώρα, πολύ μεγαλύτερη απ' ό,τι στη Βοσνία» (R. Clark, πρώην γενικός εισαγγελέας των Ηνωμ. Πολιτειών, 31 Μάρτη 1998)

Και «επενδύσεις»...

Εικοσιοκτώ δις πέσος «επένδυσε» η ομοσπονδιακή κυβέρνηση στην Τσιάπας το 1998, ενώ 1 εκατομ. 939 χιλιάδες δολάρια «παραχωρήθηκαν» από το ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τους 42 δήμους της «εμπόλεμης ζώνης». Αυτές τις μέρες δημιουργείται «Ταμείο για την Ανάπτυξη στην Τσιάπας» με τεράστια ποσά που προορίζονται για τις κοινότητες που αναγνωρίζει ως «νόμιμες» η ομοσπονδιακή κυβέρνηση, αυτές δηλαδή που πρόσκεινται στο κράτος-κόμμα (PRI).

Σ' όλα τα παραπάνω έρχονται να προστεθούν σημαντικές παράμετροι της «τελικής λύσης» που επιδιώκει η κυβέρνηση Σεντίγιο για την Τσιάπας:

- την έγκριση από το Κογκρέσο -με την πιθανή στήριξη του κόμματος της δεξιάς αντιπολίτευσης (PAN)- πρότασης νόμου για τα δικαιώματα και την κουλτούρα των ινδιάνων που αλλοιώνει πλήρως τις ήδη υπογεγραμμένες συμφωνίες του Σαν Αντρές,

- την ουσιαστική ακύρωση της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής των βουλευτών (COCOPA) η οποία, σύμφωνα με την κυβέρνηση, «αποτελείται από διανοούμενους»,

- την υποβάθμιση του ρόλου της Εθνικής Διαμεσολαβητικής Επιτροπής (CONAI) την οποία επανειλημμένα κατηγορεί η κυβέρνηση για «μεροληψία» και «συμμαχία» με τον έτερο των «αντιπάλων», τον EZLN,

- την αποκατάσταση του «πραγματικού μεγέθους» του EZLN, που σύμφωνα με δήλωση του υπουργού εσωτερικών συνίσταται σε ένα «κεντρικό πυρήνα 300 ως 500 ατόμων»,

- τη διενέργεια δημοψηφίσματος για την ψήφιση «Πολιτειακής Συμφωνίας για τη Συμφιλίωση στην Τσιάπας» με κεντρικά σημεία: 1) την εφαρμογή του νόμου, 2) την ασφάλεια «σε όλες τις γωνιές της πολιτείας», 3) την οικονομική επαναδραστηριοποίηση, 4) τις «καθαρές» εκλογές (δημοτικές του ερχόμενου Οκτώβρη). Η «Συμφωνία» θ' αποτελέσει τη «λαϊκή εντολή» για την εξόντωση των ζαπατίστας.

Παράλληλα, τους τελευταίους δύο μήνες η κυβέρνηση προσπαθεί να καλλιεργήσει το μύθο της «σιωπής των ζαπατίστας». Σε τί ακριβώς συνίσταται η σιωπή των ζαπατίστας;

Περισσότερες από είκοσι ανακοινώσεις έχουν εκδώσει από τις 16 Μάρτη οι ζαπατιστικές κοινότητες, όπου εκθέτουν τις καταγγελίες τους, παρουσιάζουν τις αποφάσεις τους για την οικοδόμηση «του δικού τους εναλλακτικού μέλλοντος» και συνεχίζουν το διάλογο με την κοινωνία των πολιτών, παρά τον στρατιωτικό και παραστρατιωτικό κλοιό.

Επιθυμούν να κάνουν γνωστό στην κοινωνία πως συνεχίζουν να αντιστέκονται και πως ούτε «τα αεροπλάνα του πολέμου θα μπορέσουν να καταστρέψουν την καρδιά του λαού μας, γιατί ακολουθούμε τις συμβουλές των προγόνων μας και είμαστε όπως ο άνεμος: ik' otik» (Αυτόνομος Δήμος 17 Νοέμβρη). Ακολουθούν αποστάσεις από αναφορές και ανακοινώσεις των κατοίκων των εξεγερμένων κοινοτήτων.

16 Μάρτη: Ρομπέρτο Μπάριος, δήμος Παλένκε (υπογράφεται από 404 κατοίκους)

Trinidad Cruz Perez. Δολοφονήθηκε από PRIίστες. Οι άντρες, οι γυναίκες και τα παιδιά της κοινότητας ζητούν δικαιοσύνη και όχι εκδίκηση για τη βία που θέλουν να παράγουν άτομα που έχουν καταγγελλθεί ως παραστρατιωτικοί. Ως τιμωρία, οι δύο δολοφόνοι εκτοπίζονται από την κοινότητα.

20 Μάρτη: Αυτόνομος δήμος 17 Νοέμβρη (υ-

πογράφουν 40 κοινότητες του δήμου)

Οι άντρες, οι γυναίκες και τα παιδιά οργανώνονται για να αποτρέψουν την προσέγγιση ελικοπτέρου της αστυνομίας. Αξιωματούχοι συσκέπτονται με άτομα αντιζαπατίστας, προσφέροντάς τους ως δώρο φορτηγά με αντάλλαγμα την κατάδοση ονομάτων της διοίκησης του EZLN.

23 Μάρτη: Πολχό, δήμος Τσεναλχό

Οι ομοσπονδιακοί στρατιώτες εισβάλλουν στην κοινότητα Ναρανχάτι, αλλά οι γυναίκες ζαπατίστας τους απωθούν. Τους πετούν πέτρες και αυτοί αποσύρονται προς την κοινότητα Λος Τσόρος, έδρα παραστρατιωτικών.

25 Μάρτη: Τσανάλ (υπογράφει εκ μέρους της Γενικής Διοίκησης του EZLN ο comandante Zebadeo)

Είναι ψέματα ότι δεν επιτρέψαμε το σβήσιμο της φωτιάς στο Τσανάλ. Εμείς οι ζαπατίστας προσέχουμε τα δάση, εφαρμόζοντας αυτά που λένε οι λαοί μας. Είναι η κυβέρνηση που προκαλεί φωτιές. Είναι η κυβέρνηση που απειλεί με θάνατο. Είναι η κυβέρνηση που δεν προσέχει τη φύση.

31 Μάρτη: Τίλα, βόρεια ζώνη της Τσιάπας

Οι παραστρατιωτικοί της Paz y Justicia συνεχίζουν να απειλούν με θάνατο τους εκπροσώπους μας που κατάγγελλαν τη δολοφονία του Jose Tila Lopez.

13 Απρίλη: Σαν Αντρές

Ο αυτοαποκαλούμενος «κυβερνήτης» A. Guillen συνεχίζει να προετοιμάζει παραστρατιωτικές ομάδες, όπως η Mascara Roja που δρα στα ορεινά. Λέει πως οι αρχές μας είναι παράνομες. Ξεχνά ο «κύριος» αυτός πως παράνομος είναι ο ίδιος, αφού κανείς δεν τον εξέλεξε.

15 Απρίλη: Τανιπέρλας, αυτόνομος δήμος Φλόρες Μανγκόν

Ο δήμος μας είναι το αποτέλεσμα συναίνεσης και συμφωνίας των κοινοτήτων που συγκροτούν αυτή την Αυτόνομη Περιοχή. Δε διαιρεί, ούτε καταχράται εξουσίες. Αντίθετα, μας ενώνει η κοινή προσπάθεια για να ξεπεράσουμε τη φτώχεια, για να φτιάξουμε το δικό μας εναλλακτικό μέλλον, χωρίς την ανάγκη της εξάρτησης. Αναρωτιόμαστε αν γι' αυτό χρειαζόμαστε έγκριση και άδεια. Ο δήμος μας ούτε επιβάλλει, ούτε υποχρεώνει τις μειοψηφίες που δε συμφωνούν.

15 Απρίλη: κοινότητα 10 Απρίλη

Η Δημόσια Ασφάλεια μας πυροβόλησε και έριξε δακρυγόνα. Τη συνόδευσαν δύο άτομα με καλυμμένα πρόσωπα που τα αναγνωρίσαμε. Χτυπούσαν τους άντρες, τις γυναίκες και τα παιδιά. Κατέστρεψαν και έκλεβαν τα σπίτια μας.

18 Απρίλη: Τανιπέρλας, αυτόνομος δήμος Φλόρες Μανγκόν

Εμείς οι γυναίκες, βάσεις στήριξης του EZLN και της οργάνωσης ARIC-I, σας ενημερώνουμε για την καταστροφή της κοινοτικής μας γης από τους παραστρατιωτικούς PRIίστες του Αντιζαπατιστικού Επαναστατικού Ινδιάνικου Κινήματος (MIRA), Απειλούν ότι θα μας βιάσουν με τη βοήθεια των στρατιωτών και των αστυνομικών. Θέλουν να μας υποχρεώσουν να ξεχάσουμε τους άντρες και τους γιους μας που είναι φυλακισμένοι.

3 Μάη: αυτόνομος δήμος Τιέρα Ι Λιμπερτάδ, κοινότητα Αμπάρο Άγουα Τίντα

Οι ένοπλες κυβερνητικές δυνάμεις μπήκαν στο αυτόνομο δημοτικό συμβούλιο, πήραν έγγραφα και υλικό του δήμου. Κατέστρεψαν τα συνεργατικά μαγαζιά και έκλεισαν πράγματα και χρήματα. Μπήκαν επίσης στα σπίτια των συμπαθούντων του EZLN και πήραν με τη βία και χτυπώντας τους με μανία τους άντρες.

Ε.Π. Αθήνα

(τα στοιχεία προέρχονται από τη μεξικάνικη εφημερίδα La Jornada)

Άνθρωποι πειραματόζωα στη Νορβηγία

Νορβηγοί και αμερικανοί ερευνητές χρησιμοποίησαν ασθενείς νορβηγικών ψυχιατρείων ως πειραματόζωα σε έρευνες σχετικά με τα αποτελέσματα της ραδιενέργειας σε ανθρώπους, κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, σύμφωνα με δημοσίευμα της καθημερινής εφημερίδας Dagbladet.

Ασθενείς που θεωρούνταν διανοητικά καθυστερημένοι ή παράφρονες υποβάλλονταν σε πειράματα με ακτίνες Χ σε τρία ψυχιατρεία της Νορβηγίας κατά τις δεκαετίες του '50 και '60. "Άγνωστος αριθμός πειραμά-

των διεξάχθηκε με απόλυτη μυστικότητα σε πολλά νορβηγικά νοσοκομεία μετά τον πόλεμο, όταν η πυρηνική απειλή και ο ανταγωνισμός των εξοπλισμών βρισκόταν στο ζενίθ του. Οι ασθενείς χρησιμοποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, σε πειράματα ευνουχισμού με ακτίνες Χ, μέθοδο που είχαν χρησιμοποιήσει οι γερμανοί ναζι γιατροί κατά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο στα στρατόπεδα συγκέντρωσης του Άουσβιτς και Ράβενσμπρουκ", αναφέρεται στο άρθρο της εφημερίδας.

Ο Fredrik Mellbye, πρώην στενός συνεργάτης του τότε διευθυντή των υπηρεσιών υγείας και

επίσης μέλος της επιτροπής ατομικής ενέργειας από το 1961 μέχρι το 1972, υποστηρίζει ότι τα αρχεία των νοσοκομείων μπορούν να αποδείξουν πως αυτά τα πειράματα πραγματικά έγιναν, αν και δεν γνωρίζει πόσοι ασθενείς υποβλήθηκαν σε τέτοια πειράματα.

"Δε θυμάμαι να προσπάθησε κανείς να σταματήσει ότι γινόταν, αν και οι αρχές των υπηρεσιών υγείας, οι ψυχίατροι και οι άλλοι γιατροί γνώριζαν τι γινόταν". Πρόσθεσε ακόμη ότι τα πειράματα διεξάγονταν με τη συνεργασία αμερικανών "στο ανώτατο επίπεδο" και πως ο τότε διευθυντής των υπηρεσιών υγείας ενθάρρυνε τους νορβηγούς

γιατρούς που ασχολούνταν με αυτά να ζητούν χρηματοδότηση των πειραμάτων από τις Η.Π.Α.

Δημόσιες έρευνες στις Η.Π.Α. αποκάλυψαν πως οι αρχές χρηματοδότησαν πάνω από τέσσερις χιλιάδες τέτοια πειράματα σε ανθρώπους, στην περίοδο μεταξύ 1944 και 1994. Πέρσι, έγινε γνωστό πως προγράμματα μαζικής στειρώσεως ατόμων με ειδικές ανάγκες διεξάχθηκαν μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο σε αρκετές χώρες της Ευρώπης, όπως η Γαλλία και η Σουηδία και Νορβηγία. Στη Σουηδία μάλιστα, υπολογίζεται πως στειρώθηκαν παρά τη θέλησή τους περίπου 60.000 γυναίκες, μεταξύ 1936 και 1976.

Δικαστική νίκη για τους λιμενεργάτες

Τη Δευτέρα, το ανώτατο δικαστήριο της Αυστραλίας αποφάσισε με 6 προς 1 πως η απόλυση των 1400 εργαζόμενων από την Patrick είναι παράνομη, και διέταξε την επαναπρόσληψή τους.

Η απόφαση αυτή, που πανηγυρίστηκε από τους απολυμένους και τους συμπαραστάτες τους, αποτελεί πλήγμα για την κυβέρνηση Howard, που υποστήριξε την προσπάθεια της Patrick πολιτικά και οικονομικά, και υπάρχουν επίσης καταγγελίες πως συνεργάστηκε στο σχεδιασμό της επιχείρησης.

Όμως, αν και αυτή η απόφαση είναι σημαντική, απέχει πολύ από τη δικαίωση των απολυμένων. Χρησιμοποιώντας το νόμο περί εταιριών που ισχύει στην Αυστραλία, η Patrick κατάφερε να απογυμνώσει από τα περιουσιακά στοιχεία τους τις θυγατρικές της και έτσι να τις θέσει υπό αναγκαστική διαχείριση και να δικαιολογήσει την απόλυση όλων των εργαζόμενων. Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να αποφύγει να τους προσλάβει ξανά ή να πληρώσει αποζημιώσεις, όπως έχουν κάνει και άλλες πολυεθνικές στο παρελθόν. Με πλασματικές πτωχεύσεις και μεταφορές περιουσιακών στοιχείων, η Patrick θα μπορέσει να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, με την υποστήριξη της κυβέρνησης και χωρίς το βάρος των δικαστικών αποφάσεων, που απλά καλύπτουν κάπως το νομικό καθεστώς εργοδοτικής αυθαιρεσίας.

Έτσι, οι κινητοποιήσεις συνεχίζονται, έχοντας περιορίσει ως τώρα τις μεταφορές εμπορευμάτων κατά το ένα τρίτο περίπου, καθώς και οι εκδηλώσεις συμπαραστάσης από εργαζόμενους άλλων τομέων της οικονομίας, που αντιλαμβάνονται πως αν πετύχουν τα κυβερνητικά σχέδια, μετά θα έρθει και η σειρά τους. Οι πρωτομαγιάτικες συγκεντρώσεις φέτος στην Αυστραλία ήταν πιο μαζικές και μαχητικές από πέρσι, και οι ομιλητές επικέντρωσαν την προσοχή τους στην υπόθεση των λιμενεργατών.

Με άλλη δικαστική απόφαση, ανατράπηκε η αρχική απαγόρευση διαδηλώσεων έξω από το εργοτάξιο στο λιμάνι της Μελβούρνης. Η απαγόρευση αυτή είχε αγνοηθεί καθώς χιλιάδες άνθρωποι συγκεντρώνονταν κάθε μέρα, απαγορεύοντας την είσοδο και έξοδο των φορτηγών. Η αστυνομία εγκατέλειψε σύντομα τις προσπάθειες να τους εμποδίσει.

Δικαστική νίκη για τους λιμενεργάτες
Τη Δευτέρα, το ανώτατο δικαστήριο της Αυστραλίας αποφάσισε με 6 προς 1 πως η

απόλυση των 1400 εργαζόμενων από την Patrick είναι παράνομη, και διέταξε την επαναπρόσληψή τους.

Η απόφαση αυτή, που πανηγυρίστηκε από τους απολυμένους και τους συμπαραστάτες τους, αποτελεί πλήγμα για την κυβέρνηση Howard, που υποστήριξε την προσπάθεια της Patrick πολιτικά και οικονομικά, και υπάρχουν επίσης καταγγελίες πως συνεργάστηκε στο σχεδιασμό της επιχείρησης.

Όμως, αν και αυτή η απόφαση είναι σημαντική, απέχει πολύ από τη δικαίωση των απολυμένων. Χρησιμοποιώντας το νόμο περί εταιριών που ισχύει στην Αυστραλία, η Patrick κατάφερε να απογυμνώσει από τα περιουσιακά στοιχεία τους τις θυγατρικές της και έτσι να τις θέσει υπό αναγκαστική διαχείριση και να δικαιολογήσει την απόλυση όλων των εργαζόμενων. Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να αποφύγει να τους προσλάβει ξανά ή να πληρώσει αποζημιώσεις, όπως έχουν κάνει και άλλες πολυεθνικές στο παρελθόν. Με πλασματικές πτωχεύσεις και μεταφορές περιουσιακών στοιχείων, η Patrick θα μπορέσει να συνεχίσει τη δραστηριότητά

της, με την υποστήριξη της κυβέρνησης και χωρίς το βάρος των δικαστικών αποφάσεων, που απλά καλύπτουν κάπως το νομικό καθεστώς εργοδοτικής αυθαιρεσίας.

Έτσι, οι κινητοποιήσεις συνεχίζονται, έχοντας περιορίσει ως τώρα τις μεταφορές εμπορευμάτων κατά το ένα τρίτο περίπου, καθώς και οι εκδηλώσεις συμπαραστάσης από εργαζόμενους άλλων τομέων της οικονομίας, που αντιλαμβάνονται πως αν πετύχουν τα κυβερνητικά σχέδια, μετά θα έρθει και η σειρά τους. Οι πρωτομαγιάτικες συγκεντρώσεις φέτος στην Αυστραλία ήταν πιο μαζικές και μαχητικές από πέρσι, και οι ομιλητές επικέντρωσαν την προσοχή τους στην υπόθεση των λιμενεργατών.

Με άλλη δικαστική απόφαση, ανατράπηκε η αρχική απαγόρευση διαδηλώσεων έξω από το εργοτάξιο στο λιμάνι της Μελβούρνης. Η απαγόρευση αυτή είχε αγνοηθεί καθώς χιλιάδες άνθρωποι συγκεντρώνονταν κάθε μέρα, απαγορεύοντας την είσοδο και έξοδο των φορτηγών. Η αστυνομία εγκατέλειψε σύντομα τις προσπάθειες να τους εμποδίσει.

• Ακόμη μία καταδίκη για τον Όσσι

Στις 4 Μαΐου, ο Οσμάν Μουράτ Ούλκε καταδικάστηκε ακόμη μια φορά για "συνεχή ανυπακοή στη στρατιωτική μονάδα του". Η ποινή ήταν επτά μήνες, που προστιθέμενη στις προηγούμενες από τις 6 Οκτωβρίου του 1996, όταν συνελήφθη για πρώτη φορά, ανεβάζει το σύνολο στους 38 μήνες. Στην πραγματικότητα, αυτή η τακτική του τουρκικού στρατοδικείου σημαίνει για τον Όσσι ισόβια, καθώς καταδικάζεται ξανά και ξανά για την ίδια ενέργεια, την άρνησή του να υπηρετήσει στο στρατό.

Μηνύματα συμπαραστάσης μπορείτε να στείλετε στην παρακάτω διεύθυνση:

1. Taktik Hava Kuvvetleri Komutanli:

Askeri Cesaevi

Eskisehir

• 15 Μαΐου: Διεθνής μέρα των αντιρρησιών συνείδησης

Στις 15 Μαΐου, ο Αντιπολεμικός Σύνδεσμος Σμύρνης (ISKD) και η Επιτροπή Συμπαραστάσης στον Οσμάν Μουράτ Ούλκε της Κωνσταντινούπολης έχει προγραμματίσει διάφορες ενέργειες. Στις 9 Σεπτεμβρίου 1997, το στρατοδικείο δέχτηκε ότι η "απαίτηση αναγνώρισης του δικαιώματος στην άρνηση στράτευσης" δεν παραβαίνει το άρθρο 155 (περί αποξένωσης του κόσμου από το στρατό) και δεν αποτελεί αδίκημα. Το στρατοδικείο δέχτηκε πως η άρνηση στράτευσης είναι δικαίωμα που γίνεται δεκτό από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, την οποία έχει υπογράψει και η Τουρκία. Προσθέτει όμως πως η νομοθετική αναγνώριση αυτού του δικαιώματος παραμένει δικαίωμα κάθε κράτους. Έτσι δέχεται πως το να ζητά κανείς την αναγνώριση του δικαιώματος άρνησης στράτευσης δεν είναι αδίκημα, η προτροπή όμως να ασκήσει κανείς αυτό το δικαίωμα είναι. Σε αυτή την ερμηνεία θα δοθεί βάρος στις εκδηλώσεις της 15ης Μαΐου, όπου θα κληθεί ο κόσμος να ζητήσει την αναγνώριση του δικαιώματος άρνησης στράτευσης. Πιστεύεται πως αυτή η δικαστική απόφαση θα ενθαρρύνει κάποιους κύκλους που είναι ευαίσθητοι στον αγώνα των αρνητών στράτευσης αλλά δεν τον υποστηρίζουν δημόσια, φοβούμενοι ποινικές συνέπειες.

Από δελτίο του ISKD

Τηλ: 0 232 464 24 92 - fax: 0 232 464 08 42

E-mail: osi@info-ist.comlink.de

Πρώην πρωθυπουργός της Ρουάντα παραδέχεται ενοχή

Το Διεθνές Δικαστήριο για τη Ρουάντα πρόκειται σύντομα να καταδικάσει τον πρώτο κατηγορούμενο που παραδέχτηκε τη συμμετοχή του στη γενοκτονία τουλάχιστον 500.000 τούτσι και μετριοπαθών χούτου, το 1994.

Πρόκειται για τον Jean Kambanda, που ήταν πρωθυπουργός της χώρας στο διάστημα μεταξύ 8 Απριλίου, όταν καταρρίφτηκε το αεροπλάνο που μετέφερε τον τότε πρόεδρο Juvenal Habyarimana, και 17 Ιουλίου 1994, που το Πατριωτικό Μέτωπο Ρουάντας τον ανέτρεψε. Σε αυτό το διάστημα διεξάχθηκε μια γιγάντια εκκαθαριστική επιχείρηση τούτσι και πολιτικών αντιπάλων του καθεστώτος. Ο 43χρονος Kambanda, που συνελήφθη πέρσι στο Ναϊρόμπι, παραδέχτηκε την ενοχή του για έξι κατηγορίες, περιλαμβανομένων της γενοκτονίας και των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας. Ανεξάρτητες πηγές αναφέρουν πως πιθανό η ομολογία του να είναι αποτέλεσμα συμφωνίας με τις δικαστικές αρχές, με σκοπό να αποκαλύψει ενοχοποιητικά στοιχεία για άλλους κατηγορούμενους που κρατούνται στις φυλακές του Ο.Η.Ε., στην πόλη Arusha.

Ο Kambanda παραδέχτηκε πως "είχε ντε γιούρε και ντε φάκτο έλεγχο των ανώτερων αξιωματικών της κυβέρνησης και του στρατού, καθώς και των τοπικών αρχών". Είναι γνωστό πως παρότρυνε συστηματικά μέσα από ραδιοφωνικές εκπομπές τη γενοκτονία των τούτσι, ενώ προμήθευσε και τις ομάδες θανάτου με όπλα και πυρομαχικά, γνωρίζοντας για ποιο σκοπό θα χρησιμοποιούνταν.

Στο μεταξύ, το Σάββατο, ένας σουηδός δικαστής μέλος του Διεθνούς Δικαστηρίου για τη Ρουάντα άσκησε δημόσια σκληρή κριτική στη λειτουργία του δικαστηρίου, κατηγορώντας το διοικητικό προσωπικό για λάθη και ανικανότητα, που καθυστερούν τις διαδικασίες. Ακόμη, πρόσθεσε πως οι περισσότεροι από τους δικαστικούς είναι καινούργιοι και δεν έχουν πείρα σε τόσο σοβαρές υποθέσεις. Οι δηλώσεις του έγιναν μετά το τέλος της δίκης ενός πρώην δημάρχου, κατηγορούμενου για σφαγές και σεξουαλική κακοποίηση άμαχων γυναικών, που τελείωσε στο τέλος Μαρτίου, μετά από 14 μήνες. Πολλοί ακόμη περιμένουν κρατούμενοι τη διεξαγωγή της δίκης τους.

Πέρσι, μια έρευνα του Ο.Η.Ε. κατέληξε στα ίδια συμπεράσματα, με αποτέλεσμα την αντικατάσταση πολλών μελών του προσωπικού. Φαίνεται όμως πως αυτό δεν είχε αποτέλεσμα.

ΜΑΗΣ '68: Το Χρονικό των Γεγονότων

REFORMES

CHLOROFORME

Τετάρτη 1 Μαΐου (Πρωτομαγιά): Για πρώτη φορά μετά από 14 χρόνια η πρωτομαγιά γιορτάζεται με πορεία από την πλατεία Ρεπουμπλικ μέχρι τη Βαστίλη. Το "Κίνημα 22ης Μάρτη", η οργάνωση-πυροκρατητής του γαλλικού Μάη, μετά από πολλές συζητήσεις αποφασίζει να συμμετάσχει στη διαδήλωση χωρίς μαύρες σημαίες.

Καυγάδες μεταξύ της CGT, του συνδικάτου του Κομμουνιστικού Κόμματος, και των αναρχικών που κρατούσαν μια (!) μαύρη σημαία.

Πέμπτη 2 Μαΐου: Ο Ντανιέλ Κον Μπεντίτ και άλλοι έξι σύντροφοί του στο "Κίνημα 22ης Μάρτη" καθώς κι ένα μέλος της τροτσκιστικής Ομοσπονδίας Επαναστατών Σπουδαστών καλούνται να εμφανιστούν στις 6 Μαΐου στο Πειθαρχικό Συμβούλιο στη Σορβόνη. Η φασιστική οργάνωση "Δύση" (Occident) πυρπολεί και αναλαμβάνει την ευθύνη του εμπρησμού των γραφείων της Ένωσης των φοιτητών φιλολογίας της Σορβόνης. Συγκρούσεις μεταξύ αριστερών και δεξιών φοιτητών στο ΕΞ.

Ο πρύτανης της Σορβόνης Ζαν Ρος απαγορεύει τη διανομή προκηρύξεων της Εθνικής Φοιτητικής Ένωσης Γαλλίας, που προπαγανδίζουν την αποχή από τις εξετάσεις. Οι φοιτητές αντιδρούν, αναγγέλοντας συλλαλητήριο για την επομένη.

Ο κοσμήτορας της Ναντέρ, Πιερ Γκραπάν, κλείνει τη σχολή για αόριστο χρόνο.

Την ίδια ώρα το "22ης Μάρτη" πραγματοποιεί το προγραμματισμένο Διήμερο Αντιιμπεριαλιστικού Αγώνα. Διαμαρτύρεται για την παραπομπή του Κον Μπεντίτ στο πειθαρχικό του πανεπιστημίου, συζητάει για τη σχέση διδάσκοντα και διδασκόμενου, για το περιεχόμενο των σπουδών, για το πανεπιστήμιο και την εκπαίδευση μέσα στην καπιταλιστική κοινωνία και κυρίως γιορτάζει. Γιορτάζει την επανεφεύρεση της συλλογικότητας. Οι φοιτητές καταλαμβάνουν ένα αμφιθέατρο και τα Γραφεία της Διοίκησης του Πανεπιστημίου.

Ακόμη και οι φοιτητές θεολογίας στο Μονπελιέ απέχουν από τα μαθήματα ενάντια στο πρόγραμμα διδασκαλίας.

Είναι η μέρα που προαναγγέλλει ό,τι πρόκειται να συμβεί. Τα λόγια των εφημερίδων είναι χαρακτηριστικά: **Minuit** (δεξιά): «Δε θ' αφήσουμε το πεζοδρόμιο στους "λυσσασμένους"».

France - Soir: "Στους φοιτητές υπάρχει αληθινή πολεμική ψύχωση". **Umanite** (όργανο του ΚΚΓ - τι είχατε Πάνη, ό,τι είχα πάντα): "Οι ψευτοεπαναστάτες της Ναντέρ υπηρετούν τα συμφέροντα της γκολικής εξουσίας και των μεγάλων καπιταλιστικών μονοπωλίων". Στο ίδιο μήκος κύματος ο γραμματέας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ζορζ Μαρσέ: "Οι ψευτοεπαναστάτες της Ναντέρ, ή όπου αλλού κι αν βρίσκονται, προσπαθούν μάταια, δεν πρόκειται ν' αλλάξουν την ιστορική πραγματικότητα".

Στις Ηνωμένες Πολιτείες ξεκινά από το Μέμφις προς την Ουάσινγκτον η Πορεία των Φτωχών που οργάνωσε ο Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ πριν δολοφονηθεί.

Παρασκευή 3 Μαΐου: Το κλείσιμο της Ναντέρ συνοδεύεται από την περικύκλωση της σχολής από 500 άντρες των CRS (τα γαλλικά

ειδικά σώματα της αστυνομίας, αντίστοιχα των δικών μας MAT, φημισμένα από τότε για την αγγριότητά τους) και έρευνες σε αυτοκίνητα φοιτητών για όπλα. Το συλλαλητήριο διαμαρτυρίας για το κλείσιμο των σχολών πραγματοποιείται στη Σορβόνη και γύρω απ' το Καρτιέ Λατέν. Στις 4.50 η αστυνομία εισβάλλει στη Σορβόνη και επιτίθεται στους φοιτητές με δακρυγόνα και γκλομπ. Οι φοιτητές αντιστέκονται. Στήνονται τα πρώτα οχυρώματα, μικρογραφίες των οδοφραγμάτων των επόμενων ημερών. Στις 8.00 ο πρύτανης Ρος κλείνει και τη Σορβόνη. Τα επεισόδια κρατούν σχεδόν μέχρι τα μεσάνυχτα.

Συλλαμβάνονται 596 άτομα από τα οποία κρατούνται 27. Ο πρύτανης κάνει έκκληση στην αστυνομία να αδειάσει τη Σορβόνη. Η Εθνικής Φοιτητικής Ένωσης Γαλλίας (UNEF), αλλά και η Εθνική Ένωση Ανώτατης Εκπαίδευσης (SNESup), που εκπροσωπεί τους πανεπιστημιακούς δασκάλους και πρόσκειται στην άκρα αριστερά (με γενικό γραμματέα τον Αλέν Ζεσμάρ, γένη της "Προλεταριακής Αριστεράς") αποφασίζουν απεργία απεριόριστης διάρκειας σ' όλη τη Γαλλία.

Σάββατο 4 Μαΐου: Νέες μικροεπιθέσεις της αστυνομίας. Τέσσερις καθηγητές της Ναντέρ παίρνουν το μέρος των φοιτητών. Δεν είναι καθόλου τυχαίοι. Πρόκειται για τους Ανρί Λεφέβρ, Τουρέν, Μισό και Ρικέρ.

Οι εφημερίδες γράφουν: "Οι Σπουδαστές, τα Παιδιά του Μπαμπά!" (Παρί Ζουρ).

"Η Μεγάλη Μάζα των φοιτητών μπορεί να μετρήσει τις Συνέπειες στις οποίες αναπόφευκτα οδηγεί ο Πολιτικός Αβεντουρισμός!" (Ουμανιτέ). "Σπουδαστές: Αυτά τα Παιδιά είναι μάλλον της Αρμοδιότητας των Δικαστηρίων παρά των Πανεπιστημίων!" (Φιγκαρό).

Το "Κίνημα 22ης Μάρτη" καταγγέλει το Κομμουνιστικό Κόμμα Γαλλίας για τη στάση του.

Κυριακή 5 Μαΐου: Ο υπουργός Παιδείας καταγγέλει την απεργία των πανεπιστημιακών ως "παράνομη", επειδή δεν τηρήθηκε η οκταήμερη προειδοποίηση. Το αποτέλεσμα είναι να ενισχυθεί η απεργία.

Με ανακοίνωση της αστυνομίας απαγορεύεται κάθε διαδήλωση στην περιοχή του Παρισιού. Έξι από τους διαδηλωτές της Παρασκευής στέλνονται στη φυλακή καταδικασμένοι από έκτακτο δικαστήριο.

Η εφημερίδα Ουμανιτέ το χαβά της: "Οι ταραχές των αριστεριστικών ομάδων, τροτσκιστικών, αναρχικών και άλλων, παίζουν το παιχνίδι της Κυβέρνησης".

Δευτέρα 6 Μαΐου: Από το πρωί αρχίζουν στο Παρίσι μικροεπιθέσεις με αφορμή την εμφάνιση του Κον Μπεντίτ και άλλων επτά συναδελφών του στο Πειθαρχικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, που συνεδριάζει στη Σορβόνη. Το απόγευμα 6.000 φοιτητές ξεκινούν πορεία από την πλατεία Ντανφέ-Ροσερό. Στο Σεν Ζερμέν ντε Πρε ξεκινούν βίαιες συγκρούσεις με την αστυνομία που θα διαρκέσουν μέχρι αργά τη νύχτα.

Η εφημερίδα Le Monde γράφει: «Ήταν πραγματικά απαραίτητο, εξαιτίας μιας χούφτας φασαριόζων σπουδαστών, να σταματήσουν όλα τα μαθήματα δύο Σχολών; Φαίνεται πως οι αρχές έχασαν την ψυχραιμία τους. Είναι αλήθεια ότι οι μικρές ομάδες της άκρα αριστεράς, ή τουλάχιστον μερικές απ' αυτές, έχουν μετατρέψει την "πρόκληση" σε "όπλο πάλης". Λατρεύοντας τις απόλυτες αλήθειες κι ακόμα περισσότερο τον τρόπο που σπέρνουν στην "μπουρζουαζία", ισχυρίζονται ότι οι εξετάσεις βοηθούν στη διαιώνιση ενός αρχαϊκού και ανόητου εκπαιδευτικού συστήματος. Όμως μήπως δεν πρέπει να τους πέρνουμε τόσο στα σοβαρά;»

Απεργίες και διαδηλώσεις πραγματοποιούνται από πολλές οργανώσεις μεταξύ των οποίων η UNEF και η SNESup.

Απεργία στο εργοστάσιο της Σιντ Αβιασιόν στη Νάντη.

Οι ταραχές επεκτείνονται στην επαρχία. Αποχές στα πανεπιστήμια, απεργίες, διαδηλώσεις και συγκρούσεις. Γενική απεργία στη Νάντη. Οι Σχολές Θετικών Επιστημών του Μονπελιέ, της Μασσαλίας, της Ντιζόν και της Γκρενόμπλ κατεβαίνουν σε αποχή. Μεγάλες διαδηλώσεις στο ΕΞ, στην Καέν, στο Μπορντό, στη Γκρενόμπλ, στο Κλερμόν Φεράν, στο Στρασβούργο, στη Ρουέν, στην Τουλούζη.

Το απόγευμα 60.000 άτομα στο Σατελέ του Παρισιού εμποδίζονται να φτάσουν στη Σορβόνη από τα CRS. Οι συγκρούσεις ξεκινούν στο Καρτιέ Λατέν. Στήνονται τα πρώτα οδοφράγματα και συμμετέχουν πολλοί μαθητές Λυκείων αφού 15 λύκεια του Παρισιού (Μισελέ, Κοντορσέ, Μοντρέιγ, Ιβρί κ.α.) βρίσκονται σε αποχή. Ο υπουργός Παιδείας Αλέν Πείρεφίτ στις ειδήσεις των οκτώ δηλώνει: "Έπρεπε να προστατευθεί η μεγάλη μάζα των σπουδαστών από τους λίγους ταραξίες ενός γκρουπούσκολου, που παίζουν τους επαναστάτες". Δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτές του απαντούν την ίδια ώρα στους δρόμους φωνάζοντας: "Είμαστε ένα γκρουπούσκολο!"

Το "Κίνημα 22ης Μάρτη" ανακοινώνει πως "Ο αγώνας του φοιτητικού κινήματος ριζοσπαστικοποιείται, χρησιμοποιώντας τις μεθόδους του πιο μαχητικού τμήματος της εργατικής τάξης".

Ο απολογισμός της ημέρας είναι: 345 αστυνομικοί τραυματισμένοι (25 από δαύτους στα νοσοκομεία), άγνωστος αριθμός τραυματισμένων διαδηλωτών και 442 συλλήψεις εξεγερμένων -- μερικοί συλλαμβάνονται να λεηλατούν.

Τρίτη 7 Μαΐου: Διαδηλώσεις δεκάδων χιλιάδων σπουδαστών σ' όλη τη Γαλλία: Στο Μπορντό, στη Λιλ, στη Ρεν. Απεργίες στη Λυόν και στις Κάνες ενώ συνεχίζεται η απεργία των ταχυδρομικών. Στο Στρασβούργο νεαροί εργάτες συμμετέχουν στη διαδήλωση των φοιτητών.

Η UNEF και η SNESup θέτουν τα αιτήματα: Να απελευθερωθούν οι φυλακισμένοι, να αποσυρθεί η αστυνομία από το Καρτιέ Λατέν και να ανοιχτούν ξανά η Σορβόνη και η Ναντέρ.

Στη Τουλούζη το "Κίνημα 25ης Απριλίου" συγκρούεται με την αστυνομία.

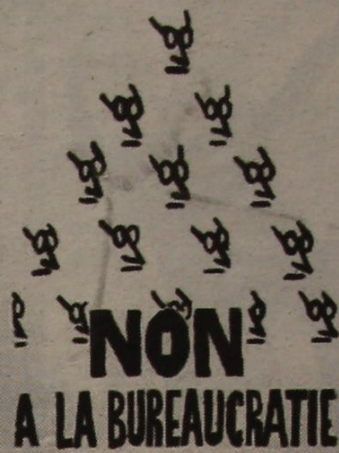
Περισσότεροι από τριάντα χιλιάδες διαδηλωτές στο Παρίσι τραγουδούν τη Διεθνή. Κατευθύνονται προς τα Ηλύσια Πεδία και την Αψίδα του Θριάμβου, περνούν από τη Βουλή δίχως να φωνάξουν ένα σύνθημα, αγνοώντας την! Στόχος τους η ανακατάληψη της Σορβόνης. Ωστόσο η UNEF, αυτή η ετοιμασμένη σπουδαστική ένωση όπως την αποκαλεί ο Κον Μπεντίτ, στην προσπάθειά της να πατρώνει το κίνημα, καλεί σε βοήθεια τα εργατικά συνδικάτα των γραφειοκρατών (κυρίως τους κομμουνιστές της CGT) που κατορθώνουν να αποτρέψουν μια τόσο ριζοσπαστική εξέλιξη.

Αποχή αλληλεγγύης στους φοιτητές από τα γυμνάσια και απεργία των καθηγητών σε 17 συνολικά λύκεια της περιοχής του Παρισιού. Ο Ντε Γκολ δηλώνει: "Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε σ' εκείνους που αρνούνται δημόσια το πανεπιστήμιο να καταλάβουν αυτό το ίδρυμα. Είναι αδύνατο να επιτρέψουμε τη βία του πεζοδρομίου, γιατί η βία δεν ξεκινά κανενός είδους διάλογο".

Το Κομμουνιστικό Κόμμα: "Μια τέτοια κατάσταση ευνοεί τις ανεύθυνες πράξεις και (...) τις ενέργειες των παραχαϊδεμένων τυχοδιωκτικών στοιχείων".

Το πρακτορείο Πράβδα: "Αλόγιστες πράξεις νέων, σπρωγμένων από τους αριστεριστές και τους τροτσκιστές".

Το πρακτορείο Νέα Κίνα: "Ο ηρωικός αγώνας των σπουδαστών αγκάλιασε το της χώρας και προκάλεσε τη φοβία στους πολιτικούς κύκλους της χώρας".

Τετάρτη 8 Μαΐου: Συγκέντρωση 20.000 σπουδαστών στο Παρίσι. Απόπειρα των κομμουνιστών να τη χειραγωγήσουν, ζητώντας από τους διαδηλωτές να διαλυθούν.

Πεντάωρη συνεδρίαση της Βουλής για τα γεγονότα στο Καρτιέ Λατέν. Συζητήσεις σε πολλές σχολές μεταξύ φοιτητών και καθηγητών. Η εφημερίδα Le Monde γράφει: "Τη Δευτέρα το Παρίσι είδε την πιο εντυπωσιακή και απειλητική διαδήλωση των τελευταίων χρόνων. Ακόμα και κατά τη διάρκεια του πολέμου της Αλγερίας δεν είχε εμφανιστεί ένα κίνημα τέτοιας έκτασης και τέτοιας ισχύος".

Η Ένωση Κομμουνιστικής Νεολαίας Γαλλίας (UJCF) απειλεί τους φοιτητές: "Παίξετε με τη φωτιά!" Ο Αλέν Ζεσμάρ τονίζει στη Γενική Συνέλευση του "Κινήματος 22ης Μάρτη" το γεγονός ότι οι γραφειοκράτες των συνδικάτων, προκειμένου να αναγκάσουν το κίνημα σε ρεφορμιστικές κατευθύνσεις, χρησιμοποιούν κάθε είδους τέχνασμα βοηθούμενοι από κομμουνιστές σπουδαστές και υφηγητές.

Στη φοιτητική διαδήλωση της Μασσαλίας συμμετέχει μεγάλος αριθμός εργατών.

Άλλες διαδηλώσεις στη Γκρενόμπλ, στη Λιλ, στη Ρουέν, στη Μπρεσάν, στην Καέν. Στη Νάντη, στη Ρεν, στο Λοριάν, στο Μπρεστ, στο Λεμάν και στο Σαν Μπριε κοινές διαδηλώσεις φοιτητών και εργατών.

Δημιουργούνται οι πρώτες Επιτροπές Δράσης, δημοκρατικοί αντιθεσμοί χαρακτηριστικοί του δυισμού εξουσίας που επικρατεί. Η κοινή γνώμη του Παρισιού τάσσεται κατά 61% υπέρ των φοιτητών και κατά 16% εναντίον τους.

Πέμπτη 9 Μαΐου: Ο πρύτανης Ρος ανακοινώνει ότι θα επαναληφθούν τα μαθήματα στη Σορβόνη με την προστασία της αστυνομίας. Χιλιάδες σπουδαστές, άλλοι αυθόρμητα άλλοι συμμετέχοντας στη συγκέντρωση της τροτσκιστικής Κομμουνιστικής Επαναστατικής Νεολαίας για την απελευθέρωση όλων των συλληφθέντων, σταματούν την κυκλοφορία στο βουλεβάρτο Σεν Μισέλ. Είναι μια τεράστια αμεσοδημοκρατική συνέλευση στο δρόμο με τους σταλινικούς κολλημένους στον τοίχο. Το Καρτιέ Λατέν μοιάζει με την Αγορά της αρχαίας αθηναϊκής δημοκρατίας. Ο Κον Μπεντίτ και άλλοι σπουδαστές αναγνωρίζουν ανάμεσα στους περαστικούς τον ποιητή Λουί Αραγκόν, πρώην σουρεαλιστή και μετέπειτα υμνητή της Γκεπεού και του Στάλιν, τον ειρωνεύονται με τους ίδιους του τους στίχους: "Ζήτω η Γκεπεού! Ζήτω ο Στάλιν, ο πατερούλης των λαών!" Το βράδυ ο υπουργός Παιδείας Πείρεφίτ ασκεί βέτο στην απόφαση του Ρος. Η Σορβόνη δε θ' ανοίξει μέχρι να αποκατασταθεί η τάξη.

Η UNEF και η SNESup καλούν νέα συγκέντρωση για την επομένη στην πλατεία Ντανφέ-Ροσερό. Στο Κλερμόν Φεράν, στη Λιόν και στη Ντιζόν οι φοιτητές μαζί με τους εργάτες και τα συνδικάτα τους συγκεντρώνονται και διαδηλώνουν. Στο Στρασβούργο, στη Νάντη και στη Ρεν καταλαμβάνονται σχολές ενώ στη Ρεμ, στο Μετς και στο ΕΞ πραγματοποιούνται διαδηλώσεις. Τα λύκεια στην επαρχία, κυρίως στη Ρουέν, προσχωρούν στο κίνημα.

Οι τεχνικοί του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης διαμαρτύρονται ότι ο Οργανισμός Γαλλικής Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης (ORTF) παραποιεί ή αγνοεί εσκεμμένα τα γεγονότα.

Παρασκευή 10 Μαΐου -Η Νύχτα των Οδοφραγμάτων

Συνεχίζεται στο επόμενο...

«Στην ετήσια έκθεσή του για το 1997 το Δ.Ν.Τ. έκρινε τις δημοσιονομικές επιδόσεις της Ν. Κορέας ως αξιοληπτές και τη μακροοικονομική πολιτική της Ταϊλάνδης ως «υγιή». Εγκωμιάζε την Ινδονησία για τη συνετή «μακροοικονομική πολιτική της, τα υψηλά ποσοστά επενδύσεων και αποταμίευσης καθώς και τις μεταρρυθμίσεις που έκανε για να ανοίξει τις αγορές της. Και ξαφνικά στις 2 Ιούλη 1997 όλα ανατράπηκαν.»

Monde diplomatique
15-2- 1997.

Το κραχ... και πώς να το αποκτήσετε

Στις απροσπέλαστες και συχνά λαβυρινθώδεις σαβάνες των τροπικών της Αγοράς, εκεί όπου εύθραυστα χρηματιστικά οικοσυστήματα καταρρέουν από το τίνανγμα των φτερών μιας πεταλούδας στο Nikkei ή από το συνάχι μιας φάλαινας στο Dow Jones, εκεί όπου ο θάνατος παραμονεύει αθέατος και απειλητικός σε κάθε απρόσκτητη επενδυτική κίνηση ή επιχειρηματικό σφάλμα, διεξάγεται καθημερινά ένας ξέφρενος αγώνας. Είδη που αδυνατούν να προσάρμοστούν στο ευρύτερο οικονομικό τους περιβάλλον μοιραία υποτάσσονται στους άτεγκτους νόμους της φυσικής επιλογής και σταδιακά μετατρέπονται σε απολιθώματα προκατακλυσμιαίων εποχών. Κάποια άλλα προσαρμόσιμα, αλλά λιγότερο ισχυρά, αφανίζονται συστηματικά από ισχυρότερα που και αυτά με τη σειρά τους κατασπαράζονται μεταξύ τους. Υπάρχουν όμως και κείνα που μολονότι πολλαπλασιάζονται με γοργούς ρυθμούς ανάπτυξης, εντελώς απρόσμενα ξέφυγαν από τη «φυσιολογική τους πορεία» και κατάληξαν στο στομάχι των ανώτερων σαρκοφάγων. Γιατί βλέπετε, ενώ στο πραγματικό, πολύ πραγματικό βασίλειο της φύσης, δίπλα στους νόμους της φυσικής επιλογής αναπτύσσεται η αλληλοβοήθεια και η συνεργασία, ούτως ώστε να εξομαλυνθούν οι ισοροπίες και να συνεχισθεί απρόσκοπτα ο κύκλος της ζωής, στο βασίλειο του οικονομικού ανθρώπου επικρατεί μοναχά ο νόμος του ισχυρότερου. Στο παρόν κείμενο θα ασχοληθούμε διεξοδικότερα με τα τελευταία όχι για κανένα ιδιαίτερο λόγο, όσο κυρίως γιατί οι οπαδοί του δαρβινικού νεοφιλελευθερισμού σε όσους τολμούσαν να μιλήσουν για επερχόμενες κρίσεις (κοινώς κραχ) του έδειχναν πάντα νοτιοανατολικά, προς Ασία μεριά. Ας δούμε λοιπόν πώς και γιατί το αγγλοσαξωνικό πούμα κατόρθωσε να χωνέψει την Ασιατική τίγρη.

Η ασιατική τίγρη...

Η πραγματικότητα φαίνεται πως ήταν πολύ διαφορετική από τις αισιόδοξες εκτιμήσεις των σοφολογιότατων του Δ.Ν.Τ.. Η ανάπτυξη των οικονομιών της Ν.Α. Ασίας βασίστηκε κυρίως στον υπέρογκο δανεισμό από αμερικανικές, ευρωπαϊκές και ιαπωνικές τράπεζες, όπως επίσης και σε επενδύσεις σε ομόλογα και χρηματιστηριακούς τίτλους. Άλλωστε, «το επενδυτικό κλίμα» ήταν πρόσφορο στις χώρες αυτές, προοιωνίζοντας απίθανα κέρδη. Οι συνθήκες εργασίας ήταν άθλιες, οι μισθοί εξωφρενικά χαμηλοί ενώ οι φερελογικές ελαφρύνσεις για το κεφάλαιο απί-

Οι ρυθμοί ανάπτυξης ήταν όντως φρενήρεις και ένας πλανήτης γέμιζε με κορεάτικα προϊόντα. Αυτοκίνητα, υπολογιστικά συστήματα, οικιακός εξοπλισμός συνωστίζονταν στις αμερικανικές και ευρωπαϊκές αγορές σε εκπληκτικά χαμηλές τιμές. Οι ντόπιες κυβερνήσεις με τα δάνεια που έπαιρναν επιδοτούσαν τις βιομηχανίες τους και ιδιαίτερα τις εισαγωγές. Με αυτές τις τελευταίες έλπιζαν ότι θα αποπληρώσουν τα δάνεια που είχαν αφειδώς λάβει από τις διεθνείς τράπεζες και έτσι θα μπορούσαν να ιδιοποιούνται κατά αποκλειστικότητα τα τεράστια κέρδη.

Η ευφορία ήταν τέτοια που δημιούργησε μια ψευδή εικόνα οικονομικής σταθερότητας, η οποία επέτρεψε στα εθνικά νομίσματα να συνδεθούν συναλλαγματικά με το δολλάριο. Με μια μικρή, αλλά ιδιαίτερα σημαντική διαφορά. Οι επενδύσεις κεφαλαίων δεν προορίζονταν για την παραγωγή. Βασικός αποδέκτης τους ήταν τα χρηματιστήρια, τα οποία παρεμπιπτόντως γνώρισαν την περίοδο εκείνη τρομακτική άνοδο. Και αν ο αριθμητής στο κλάσμα του φαινομενικού κέρδους ήταν ένα τεράστιο καζίνο, όπου πωλούνταν και αγοράζονταν μετοχές σε απίθανα νούμερα φουσκώνοντας τις τιμές προς τα πάνω, παρονομαστής ήταν η εξαθλίωση της ντόπιας εργατικής τάξης, που αποτελούσε άλλωστε και τη μοναδική εγγύηση για όλο αυτό το παιχνίδι.

Το πλήγμα...

Τον Ιούλιο του 1997 η κρίση χτυπά την ασιατική τίγρη. Το ένα νόμισμα κατέρρεε μετά το άλλο στην παγκόσμια συναλλαγματική αγορά. Μέχρι το Γενάρη του επόμενου χρόνου (1998) το ταϊλανδέζικο μπαχτ υποτιμήθηκε 67%, το μαλαισιανό ρίγκιτ 42%, η ινδονησιακή ρουπία 61%, το φιλιπινέζικο πέσο 54%, το κορεατικό και σιγκαπουριανό δολλάριο 52% και 14% αντίστοιχα. Οι τιμές των μετοχών στα χρηματιστήρια καταποντίστηκαν από 55 έως 90%. Επιπλέον, η ζοφερή αυτή κατάσταση επιδεινώθηκε με την έλλειψη συναλλαγματικών αποθεμάτων τα οποία είχαν ανάγκη οι χώρες αυτές για την αποπληρωμή των χρεών τους.

Η οικονομική ανάπτυξη των ασιατικών τίγρεων δεν θα είναι ποτέ αυτή που ήταν. Οι διεθνείς επενδυτές άρχισαν να ξεπουλάνε ομόλογα, μετοχές, τοπικά νομίσματα και οποιοδήποτε κωλόχαρτο είχε σχέση με την ασιατική οικονομία. Όσοι έτρεξαν μέσα στον πανικό τους να επωφεληθούν από τις χαμηλές τιμές των μετοχών έπαθαν μεγαλύτερη ζημιά. Η πτώση δεν σταμάτησε με τίποτα. Το χρηματιστήριο της Ταϊλάνδης έπαθε τέτοιο σοκ που σε ελάχιστα μικρό χρονικό διάστημα είδε το ποσοστό των κερδών του να πέφτει στο -90%.

Μια κρίση τέτοιου μεγέθους είχε ως αποτέλεσμα την εμφάνιση ενός φαινομένου που στη σκληρή οικονομική γλώσσα ονομάζεται «domino effect». Σε απλά ελληνικά: «η κατράκυλα δεν σταματά με τίποτα». Έτσι το εξωτερικό χρέος της Ν. Κορέας, που υποτίθεται ότι ήταν 65δισ. δολάρια, τώρα αποκαλύφθηκε πως ήταν 200δισ. Με υποτιμημένο το νόμισμά της κατά 52%, το πραγματικό της χρέος αναλογεί σ' ένα ποσό 6 φορές μεγαλύτερο από αυτό που ήταν πριν λίγους μήνες. Όλες μαζί οι πρώην τίγρεις επίσημα είχαν 600δισ. εξωτερικό χρέος το οποίο όμως με την υποτίμηση εκτοξεύθηκε τελικά στο 1τρίς. Τα ποσά ήταν όντως τρομακτικά. Το χειρότερο όμως ήταν ότι αδυνατούσαν να αποπληρώσουν, πράγμα που σημαίνει ότι άφηναν εκτεθειμένες τις τράπεζες από τις οποίες είχαν δανειστεί.

Εύκολα συμπεραίνει κανείς ότι το παραμικρό λάθος εκείνη τη στιγμή μπορούσε να μεταφέρει την κρίση κατευθείαν στο Τόκιο και από κει στη Νέα Υόρκη. Οι εκτεθειμένες ιαπωνικές τράπεζες είχαν εκείνη τη στιγμή καταθέσεις σε ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου που ξεπερνούσαν τα 500δισ. δολάρια. Στο βαθμό που θα έξιμαν από ρευστό θα έσπευδαν να αποσύρουν τις κα-

ταθέσεις τους από τις Η.Π.Α. (το 1929 οι Η.Π.Α. είχαν αποσύρει τις καταθέσεις τους σε ομόλογα από όλη την Ευρώπη). Κι αυτό γιατί σε μια διεθνοποιημένη οικονομία η παραμικρή επιπλοκή εξαπλώνεται εντελώς μηχανικά σαν αλυσιδωτή αντίδραση. Τότε όμως, όπως ακριβώς συμβαίνει και στις χολυγουντιανές παραγωγές, παρενέβη εν είδει προελαύνοντος ιππικού το...

... αγγλοσαξωνικό πούμα

Μπροστά στο ενδεχόμενο μιας διεθνούς κατάρρευσης το Δ.Ν.Τ. σπάει κάθε όριο στον προϋπολογισμό του. «Η Ταϊλάνδη ζήτησε και πήρε βοήθεια 17δισ. που χρηματοδοτήθηκε κυρίως από την Ιαπωνία (13δισ.) και το Δ.Ν.Τ. (4δισ.). Ακολούθησε η Ινδονησία με 43δισ. Στις 3 Δεκέμβρη 1997 πραγματοποιείται μια από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις διάσωσης στην ιστορία. Ουσιαστικά ρίχτηκαν 57δισ. δολάρια. Τρεις παράγοντες ενεπλάκησαν: διεθνείς οργανισμοί, οι G7 και πιστώτριες τράπεζες. Μια πρώτη γραμμή άμυνας εξασφαλίστηκε από το Δ.Ν.Τ., την Παγκόσμια Τράπεζα και την Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης. Μια δεύτερη δημιουργήθηκε από τις Η.Π.Α. και επικουρικά από τον Καναδά, τη Γαλλία, τη Γερμανία, τη Βρετανία και την Αυστραλία», Monde diplomatique.

Ως γνωστόν, το Δ.Ν.Τ. καθώς και οι άλλοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί δεν είναι φιλανθρωπικές οργανώσεις. Η βοήθειά τους χορηγείται με τη μορφή δανείων που κατά συνέπεια θα ζητηθούν πίσω. Επιπλέον δόθηκαν με συγκεκριμένες δεσμεύσεις από τους δανειζομένους. Οι χώρες της Άπω Ανατολής αυτή τη στιγμή βρίσκονται υπό ένα καθεστώς ιδιότυπης ομηρίας. Ήδη τεράστιες βιομηχανίες και τράπεζες παραδόθηκαν και τελούν υπό τη διοίκηση ευρωπαϊκών και βορειοαμερικανικών κεφαλαίων. Για παράδειγμα, η G.M., η μεγαλύτερη αυτοκινητοβιομηχανία των Η.Π.Α., επένδυσε 5 δισ. στον όμιλο Daewoo. Η Intel προτίθεται να αγοράσει ένα τεράστιο πακέτο μετοχών από την Hyundai. Ανάλογη τύχη θα έχουν και οι άλλοι, πάλαι ποτέ, ανθηροί όμιλοι της Samsung, της L.G., της Synkyong. Έτσι κι αλλιώς οι ασιατικές οικονομίες δεν έχουν άλλη λύση από το να ξεπουλήσουν το συντομότερο δυνατό τις επιχειρήσεις τους προκειμένου να περιορίσουν τα χρέη (στην Ελλάδα λόγω κακοδιαχείρισης συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο). Οι επιδοτήσεις στις εξαγωγές καταργούνται (έναν από τους όρους που επέβαλε το Δ.Ν.Τ.), ενώ μια σειρά από επιχειρήσεις κλείνουν εφόσον έχουν χρεωκοπήσει και κανείς δεν ενδιαφέρεται να τις ορθοποδήσει. Το καπιταλιστικό θαύμα όταν ξεθωριάζει, αφήνει πίσω του σωρούς ερειπίων.

Αντί epilόγου

Το κεφάλαιο είναι οργανικά δεμένο με την περιοριστή επέκταση της παραγωγής. Επέκταση όμως της παραγωγής δίχως παράλληλη βελτιστοποίηση των παραγωγικών δυνάμεων, ειδικά σε περιόδους έντονου ανταγωνισμού είναι αδύνατη. Κατά συνέπεια οι επιχειρήσεις σε ολόκληρο τον πλανήτη έχουν επιδοθεί σε ένα φρενήρη αγώνα τελειοποίησης των νέων τεχνολογιών. Νέες παραγωγικές μέθοδοι ασύγκριτα πιο αποδοτικές από τις παλαιότερες εμφανίζονται στο προσκήνιο. Παράλληλα καινούργια, ποιοτικά καλύτερα και πιο ισχυρά υπολογιστικά συστήματα αντικαθιστούν συνεχώς τα υπάρχοντα. Μοιραία θα περίμενε λοιπόν κανείς ότι με την αυτοματοποίηση και τις νέες τεχνολογίες, προϊόντα ακριβώς αυτής της ίδιας καπιταλιστικής υπερσυσώρευσης, να εξαλειφόταν η πείνα, η δυστυχία και οι αρρώστιες όπως ακριβώς ήλπιζαν πριν 200 χρόνια οι αισιόδοξοι οικονομολόγοι της πρώτης Βιομηχανικής Επανάστασης. Τότε όμως όπως και τώρα συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Γιατί άραγε;

στευτα μεγάλες. Επιπλέον, τα δικτατορικά και ημιδικτατορικά κράτη της περιοχής πρόσφεραν τις απαραίτητες εγγυήσεις μεταβάλλοντας την Άπω Ανατολή, αυτόν τον κήπο της Εδέμ, όπως διαφημίζουν τα ταξιδιωτικά πρακτορεία, σε παράδεισο της νεοφιλελεύθερης βαρβαρότητας.